

VASÁRNAP

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, V., BATHORY-UTCA 24. SZÁM.
(„Falu” Magyar Gazda és Földműves Szövetség.)
Telefon: 11—55—62.
Postatakarékpénztári csekk száma: 25.153.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

Előfizetési díjak, a m. kir. földművelésügyi miniszter által időnként kiadott „Rádiós gazdasági előadások” című füzetekkel együtt: Éves díj 4, félévre 2, negyedévre 1 P.
Intézményeknek és jogi személyeknek egy évre 20 P.

Budapest, 1937.

XVIII. évfolyam, 47. szám.

November hó 21

Évforduló!

ünnepelet — csendben, a szívek mélyén — az ország népe november 16-án. Ezen a napon volt 18. évfordulója annak, hogy *Horthy Miklós*, — akkor még fővezér — kormányzó a nemzeti hadsereg élén bevonult Budapestre, végét vetve a vörös martalócok rémuralmának. A trianoni határokon innen és túl minden igaz magyar lelkében elrebeg az Egek Urához egy hálalmát, amiért a Vezér elküldésével ezuttal is megmentette — ha vezeklésül megcsontított formában is — e hazát és hálás hódolattal gondolunk a kormányzóra, aki megerősítette lelkünkben a reményt, hogy a trianoni vezeklés után eljő a megbocsájtás napja: Nagymagyarország feltámasztása...

Nem kutyabőrre

irták és ezért is nem engedték köbevesni az erdőcsoknyai síremlékre a néhai, de kezdeményezői, élte eredményei nyomán örökké élő kiscsoknyai vezér nagyatádi előnevét, nemesességét. Mégis azt mondjuk, hogy ez a *Szabó István* nevével egybeforrótt előnév és az egyénisége köré fonódott nemesesség, — mindkettő a nemzet, minden igaz magyar, szívből és lélekből fakadó hódoló elismerése — mélyebbértelmi, komolyabb, értékesebb, maradandóbb, mint sok fényes név hordozójának csak kutyabőrre irt nemesége... Ezek régtől elporladt ösök már el is feledtettetteinek fényében sűtkéreznek, míg nagyatádi *Szabó István* tetteiből fény árad a magyar föld minden igaz fiára, a sok-sok Szabóistvárra, Nagy- és Kisjánosra...

Megdöbhentő esei

történet — mint ahogyan híreink között beszámolunk róla — Nyrbátorban, ahol néhány garázda legény karókkal támadt reá a rendet biztosítani akaró csendőrokkre. A csendőrok fegyverüket használták, a duhajkodók közül ketten meghaltak, de súlyosan megsebesültek ártatlan fiatalemberek, sőt leányok is. A *verekedés megszerzője*: — a véletlen csodás jótéka ez — *sértetlen maradt*. Ezt az embert és remélhetően mindazokat, akik résztvettek az itales fiatalok felvizsgálásában és uszítással a csendőrfegyver elé terelték társaikat, bizonyára súlyosan meg fogják büntetni. Ez azonban nem adhatja vissza sem azoknak az életét, akik meghaltak a lövé-

sek következtében, sem a sebesültek testi épségét nem hozhatja vissza. Erre gondoljanak mindazok, akik akár egy bál borhangulatos óráiban, akár a politikai élet túlfutott légkörében közel engednek férközni magukhoz látítottak,

izgatókat. A közéletben éppen úgy, mint a nyirbátori bálban a *sulyos, esetleg halálos sebeket* — a dolgok csodálatos rendje ez! — *mindig azok kapják, akik nem elég erősek ahhoz, hogy távolartásuk magukat a rendezarástól,*

míg az értelmi szerzők, a felbujtók, az izgatók mindig simábban uszák meg a dolgot: velük a legjobb esetben a történeteket semmiesetre sem jóvátevő, legfeljebb csak részben megtorló törvény számol el...

Tejet a gyermekeknek! A Falu-Gazdaszövetség nagyszabású akciót indít iskolás-gyermekek tejellátása érdekében

A gazdasági válság hosszú évek óta gyötéri a világ összes népeit és természetesen nem vonul át nyom nélkül a magyar falvak lakói felé sem. Csak most, hogy szűnőben van és a javulás jelei mutatkoznak, mérhetjük igazán fel, hogy mennyi értékünk ment pusztulóba a vihar alatt.

A veszteségek között legelső sorban kell megemlítenünk

a fiatal nemzedéknek a táplálkozás fogyatékosága miatt bekövetkezett leromlását, fejlődésben való visszamaradását és ellenállóképességének csökkenését.

A baj természetesen egészen kis korban kezdődött, amikor a nagy tápértékű, fehérjedus és mással még csak nem is pótolható tej teljesen, vagy részben hiányzott. A gyermekkorban nélkülözött tej káros kihatásait vagy egyáltalán nem, vagy alig lehet helyrehozni.

A Falu-Gazdaszövetség, látva a falusi gyermekek célszerűtlen és hiányos táplálkozását, — vonatkozik ez különösen a szegény szülők gyermekeire — elhatározta, hogy országos mozgalmat indít a falusi szegény iskolás gyermekek tejellátása érdekében.

A „Devescseri norma”

A megoldást illetően kitűnő gyakorlati példa kínálkozott *Devescserben*, ahol *Schandl Károly dr.*, a kerület közseretben álló országgyűlési képviselője kezdeményezésére és támo-

gatásával már második éve folyik az iskolás gyermekek tejakciója.

Felkerestük *Szalay László dr.* járási tisztiorvosot, aki feleségével együtt elindította és megteremtője volt a „*Devescseri norma*” tejakciónak. Kérésünkre elmondotta, hogy eleinte senki sem bízott a sikerben. Azonban nem csüggedt el, mert látta, hogy a vézna, rosszul táplált iskolás gyermekeknek milyen mulhatatlanul szükséges a tej, különben még azok is, akiket nem pusztítanak el a különböző betegségek, egész életükön át fejlődésükben elmaradottak lesznek. Kért, sürgetett, magyarázott és elment a különböző társadalmi egyesületek gyűléseire, hogy ott folytassa felvilágosító munkáját. Ugyszólván egyenként nyerte meg a lakosok támogatását.

Elgondolása az volt, hogy

4—4 pengős adományokat gyűjt, mely összeg egy gyermek hat hónapig tartó tejellátását fedezi.

A fáradhatatlan buzgóságnak és főleg a kitartásnak meg is lett az eredménye, mert már az első évben több mint 350 szegény gyermek ingyenes tejellátását sikerült ily módon biztosítani. Az adakozók névsorában ott látjuk a község vezetését, az intelligenciát, iparosokat, kereskedőket és gazdákat. De ott vannak szerény adományokkal még a szegény napszámok, varrónők és vasuti munkások, stb. is. Mindenki legalább egy gyermek tejellátását fizette meg. Megértették *Szalay dr.* lelkes szavaiból, hogy itt egy nagy és nemes akciónál, a gyermekek egészségéről van szó és tehetségekhez mérten hoztak áldozatot.

A tejkiosztás az iskola egyik szobájából indult ki, melyet tejkonyhának rendeztek be. Erre azért van szükség, mert három iskola és az ovoda gyermekeinek kell előkészíteni a tejadagokat. Reggel a tanítók bejelentik a szükséges mennyiséget. Az OMTK helyi telepe szállítja a finom, meleg, pasztórozott tejet. Tíz órakor apró lábak surolása hangzik az ajtó előtt. A tejhordó-gyerekek jönnek; két perc és üres a tejkonyha.

Bemelegünk az egyik osztályban: *II. leányosztály*. Minden gyermek előtt tiszta terítőske a padon, rajta kenyér, zsemle, kinek mi jutott hazulról. Némelyiknek külön kis pohára is van, a többiek a tiszta üvegből szürsölik az édes, meleg tejet. Boldog, megelégedett arok. Maguk vizsik vissza az üvegeket a katedrához és máris futnak ki a szabadba jó levegőt szívni. Rend, tisztaság, derű mindenütt.

A szülők valamennyien helyeslik a tejakciót. Egyöntetűen dicsérik *Szalay dr.-t és feleségét*, akiknek köszönhető a siker. Ha ök nem kérnek, magyaráznak, nem beszélnek rá őket: semmi sem lenne. A módosabb szülők maguk fizetik a tejet gyermekeiknek. Boldogan mesélik, hogy az olyan gyermekek is, akik azelőtt semmi áron nem itták a tejet, most maguk kéri, hogy fizessenek be a tízórai tejért.

A tavalyi tejakciónak egészségügyi vonatkozásokban már jelentkezik a kedvező hatása, főleg azoknál, akiknek a tápláléka elégtelen és rossz. A szegény gyermekeknek áldás a mindennapi tej.

A *devescseri* gyermekek boldog mo-solya és pirosobb, egészségesebb arcára az egyedüli jutalma *Szalay* tisztiorvosnak és feleségének, akik az akció adminisztratív részét intézik. Saját maguk szerkesztette nyomtatványokon fillérekért bonyolítható le az egész, ugy, hogy az adományok teljesen tejbeszerezésre fordíthatók!

Hogy mit jelent *Szalay* tisztiorvos kezdeményezése, legjobban az mutatja, hogy

az elmúlt év telén több, mint 10.000 liter tejet juttatott az akció az iskolás gyermekeknek.

Ennyi tej jutott azoknak, akik nagyon is rá vannak utalva és akik ne-
gyon is rá vannak utalva és akik ne-

BESZÉLŐ SZÁMOK

Csonkamagyarországon, az 1930-ban megállapított adatok szerint.	
magyar	anyanyelvű volt: 8.001.112 fő;
német	" " " 478.630;
tót	" " " 104.819;
román	" " " 16.221;
horvát	" " " 27.683;
szerb	" " " 7.031;
bunyevác, sokác, stb.	" " " 20.564;
egyéb és ismeretlen	" " " 32.259.

tudták volna megvanni. Minden cseppje egészséget jelent!

Ezidén is mindennap tíz órák kopognak a tejkonyha előtt az apró kis csizmák, hogy szétvigyék 550 gyermeknek az életet, erőt és egészséget jelentő tejet.

Megindul a munka

A Falu-Gazdaszövetség a „Deveseri norma” mintájára megkezdte a falusi gyermekek tejellátásának megszervezését. Előterjesztéssel fordult a belügyminiszterhez, bejelentette, hogy a kérdés megoldását megkezdte és szervezi egyes községekben a tejellátást. Rámutatott arra is, hogy a kérdésnek nem csupán pénz-

ügyi és egészségügyi jelentősége van, de az egész magyarság egyetemes érdeke annak mielőbbi jó megoldása, mert

csakis tejfel táplált, jól fejlődött gyermekekből növekedhetik fel egy erős, tettekre kész nemzedék, mely a reá várakozó súlyos feladatokat megoldani képes lesz.

Országos jelentőségű mozgalom ez és a Falu-Gazdaszövetség, mint minden a falut érdeklő és érintő kérdésben, ezalkalmmal is kezdeményező szerepet vállalt és teljes erővel sikerre is viszi a mozgalmat.

(A. B. dr.)

Hazaérkeztek a gazdaijjak Ausztriából, Németországból, Dániából

IRTA: TEOLGYES ISTVÁN dr.

A Falu Magyar Gazda és Földmíves Szövetség ügyvezető-igazgatója.

A tavasz folyamán a Falu-Gazdaszövetség nagytermében ünnepélyes búcsura gyűlt össze 40 gazdaijfu, aki felévi tartózkodásra távozott a magyar szülői házból, hogy megismerjék a német, osztrák és dán földmívesek életét és hogy ne csak leírásokból ismerjék, hanem saját szemükkel lássák azokat az eszközöket, amelyeknek segítségével ott olyan magas színvonalra emelkedtek a kisgazdaságok. Mayer János v. miniszter, a Falu-Gazdaszövetség elnöke beszédében azzal búcsuzott el a gazdaijftól, hogy a szorgalmas méh módjára igyekezzenek minden alkalmat felhasználni a külföldi tartózkodás ideje alatt arra, hogy hasznos ismereteket birtokába jussanak, amelyeket majd hazatérésük után saját családjuk és a magyar gazdaságszolgálat boldogulásáért érdeklőben fel tudjanak jól használni. A gazdaijjak követték is ezt a jótanácsot.

Immár 14 esztendeje annak, hogy megindult ez a mozgalom és azóta minden évben újabb és újabb fiatal gazdaságcsoportokat indít a Falu-Gazdaszövetség külföldre. A kezdeményezést, amelyet a megindulás alkalmával sokan kétkedve fogadtak, ma, siker koronázta és ez amellett bizonyítja, hogy

a magyar gazdaságszolgálat tudni vágyik és ha anyagi áldozatába kerül is gyermekeinek továbbképzése, ezt az áldozatot szívesen hozza meg, mert meggyőződött arról, hogy a tudás gyarapítására fordított kiadás a hasznosabb beruházások közé tartozik.

Örömmel látjuk, hogy a külföldön járt magyar gazdaijjak, akiknek tekintélyes része már önálló gazda lett, tapasztalataikat a magyar szakemberek irányítása mellett eredményesen használják fel idehaza. Részt vesznek a gazdasági és szövetkezeti mozgalomban, gazdasági feladataik pedig példaadásukkal serkentő hatnak, szóval az általános gazdasági haladás kiváló katonái lesznek. Ha összehasonlítást teszünk a dán, német és az osztrák mezőgazdaság és a hazai viszonyok között, nagy hibát követnénk el, ha azt hinnénk, hogy az ottani gazdálkodási rendszer egyszerű utánzásával. Itthon is meg tudnánk teremteni a kint tapasztalható fejlett viszonyokat.

A fentemlített országokban mások az éghajlati viszonyok, mint nálunk és főleg mások az értékesítési lehetőségek.

A dán mezőgazda termelvényének biztos felvevő piaca Anglia és oda a legelősebb közlekedési úton, a tengeren tud eljutni; az értékesítési szövetkezeti központjai látják el a gazdálkodóknak tanácsokat pedig az egész országot behálózó és minden egyes földmívessel összeköttetésben álló gazdasági szervezetek, egyesületek nyújtanak. Németországban és Ausztriában az a helyzet, hogy a saját területen egyik sem tud annyit termelni, mint amennyi a beföldi lakosság szükségletét ki tudná elégíteni. Ez a két ország behozatalra szorul. Tudjuk, hogy ugy Németország, mint Ausztria állandó és mondhatnánk a legnagyobb revől a magyar mezőgazdaságunk.

Ezekután felmerül a kérdés, mi tanulhat Ausztriában, Németországban és

Dániában a magyar kisgazdaijftól. Elsősorban azt, hogy nem elég a föld iránti pusztá szeretet, ha az nem párosul komoly tudással.

Minden mesterséget tökéletesen kell megtanulni, így a gazdálkodást is. A gazdaijfunak nálunk is alkalma van gazdasági ismereteket, az erre e célra szolgáló iskolákban, tanfolyamokon megszerezni és továbbfejleszteni. De kevés az iskola! Gazdaságszolgálati szervezetekkel azonban rendelkezünk, tehát

csak a gazda követ el mulasztást, ha tanácsadásért nem fordul a saját szervezetéhez.

Az értékesítésnek nálunk is van szövetkezeti hálózata, a Hungya Központtal. A földmíves hiteltörvényével szervez az Országos Központi Hitelszövetkezettel az élükön, a falusi hitelszövetkezetek. Kiváróság tehát a magyar földmíves- és gazdaságszolgálaton múlik, hogy — a külföldi gazdához hasonlóan — ő is elérhesse saját szervezetét révén boldogulását.

Mit kell tenni? Tanulni, vagyis a gazdasági iskolákat látogatni, Részlet kell venni a gazdasági egyesületek, kamarák, Falu-Gazdaszövetség tanfolyamain; — minden dolgot, amire a gazdának szüksége van, a szövetkezetek útján kell beszerezni; a terményeket és minden értékesítendő cikket pedig a szövetkezetek útján kell értékesíteni.

A magyar mezőgazdaság országunk földrajzi fekvésénél fogva is kedvezőtlenebb helyzetben van az előbb említett országoknál és

a magyar gazda munkájának gyümölcseivel, ahogy a csonka haza határát elhagyja, már szembe találja magát a szomszédos agrár-országok versenyével.

Hogy ebben a versenyben megfelelő helyet tudjunk biztosítani magunknak, elsősorban szükséges, hogy olyan kiváló minőséggel jelenjünk meg a fogyasztópiacokon, hogy a magyar agrárcikkeket közkezelettel tudjuk tenni. A dolgunk ez a része tehát rajtunk múlik. A másik feladat, hogy hivatalos megállapodások biztosítsák a magyar áru jó elhelyezését. Ez aztán már kormányfeladat. Ebben a tekintetben a magyar királyi kormány igazán mindent elkövet, hogy a magyar mezőgazdaság feleslegének biztos felvevőpiacot teremtsen. Németország, Ausztria, Olaszország veszi fel feleslegünk nagyrésztét.

Ezeket a gondolatokat, feladatokat a magyar gazdaijjak a külföldi tartózkodás ideje alatt is többször hallották tőlem és örömmel állapíthatjuk meg, hogy a gazdaijjak ideai csoportja, értékben nem marad el a régi csereszkolások csoportok mögött és komoly elhatározással készül az életre. Megnyugtató a Falu-Gazdaszövetségre, hogy munkájuk nem hiábavaló, de megnyugtatóan szolgálhat az áldozatkész szülőknek is, akik nem sajnál-

ták a költséget, hogy gyermekeik egy életreszlő gazdag tapasztalattal megrakodva térjenek vissza a szülői házba.

A hazatérő gazdaijjak a németországi Halleban és Dánia fővárosában, Kopenhágában gyűltek össze és a két csoport, Berlinben egyesült. Itt a német birodalmi gazdaszervezet rendezése mellett megtekintették Berlin város nevezetességeit, majd kirándultak tettek Pótdambba, a német császárok nyári tartózkodási helyére. Elutazásuk előtt koszorút helyeztek az Ismeretlen Katona sírjára, amely alkalommal jelen volt Walter Darré német birodalmi földmívészügyi miniszter képviselőiben dr. A. Hahné osztályfőnök kíséretével. Az ünnepélyes búcsubéd előtt a miniszter képviselője meleg szavakkal búcsuzott a hazatérő magyar gazdaijftól, kérve őket, hogy őrizték meg kedves emléktől az itt töltött hónapokat és igyekezzenek szerzett tapasztalataikat, a kiváló magyar szakemberek tanácsait mellett, saját boldogulásuk és a jövő Nagy-Magyarország hasz-

nára értékesíteni. A miniszter képviselőjének üdvözlésére jelen sorok írója javaslatot és rámutatott arra, hogy a magyarországi ártó sorsa nehézségeit és rendeltetésétől bízni Nagy-Magyarország feltámadásában. Erre komoly híttel, akaratúval késztül. Majd a csereszkolások tőmögődséért Mayer János v. miniszter, a Falu-Gazdaszövetség elnökének köszönetet tolmácsolta.

A csoport a tanulmányi során még megtekintette a berlini központi vásárcsarnokot, ahol a legjobban szemlélhető, hogy úgy az áru minőségében, mint a csomagolásban miképpen alkalmazkodnak a külföldi — dán, holland, olasz, stb. — a fogyasztó ízléséhez a termelők.

Most, hogy félévés távollét után, ismét a szülői ház meleg környezetébe tértek vissza a magyar gazdaijjak, azzal a kéréssel fordulok hozzájuk, hogy a külföldi gazdasági látogatások egy-másiránti szeretetét, a családi összetartás gondolatát ápolják idehaza is és igyekezzenek ezen a téren is példaképpen előljárni.

Lipót belga király november 16-án Londonba utazott az angol királyi látogatására.

Lord Halifax, az angol titkos tanács elnöke, november 17-én reggel Berlinbe érkezett a vadászati kiállítást megtekintésére. Hitler kancellár és az angol kiküldött tanácskozásainak világszerte nagy fontosságát tulajdonítanak.

A japán-kínai fronton a japánok folytatják előnyomulásukat, hír sze-

rint a kínaiak megkezdtek Nanking város kiürítését.

Krofta cseh külügyminiszter a cseh képviselőház két házának bizottságában nagy külpolitikai beszédet mondott, amelyben megállapította, hogy a magyar fegyverkezést egyenjogúság elismerésének kérdésében úgy Magyarországot, mint a kisantantot a kölcsönös megértés óhaja tölti el.

A HÉT POLITIKAJA

Képviselőház

A képviselőház befejezte a tűzharcos-javaslat tárgyalását.

A 16-iki ülés nagy eseménye volt Röder Vilmos honvédelmi miniszter hatalmas beszéde. Beszédjében megállapította a miniszter, hogy a hadsereg zömét alkotó falusi tűzharcosokra fokozott melegséggel gondol és ezt a részleteket meghatározó végrehajtási utasításban kifejezésre is kívánja juttatni. Részletesen felsorolta ezután a miniszter, hogy a tűzharcosok, az arany és ezüst vitézségi érmések, a hadigondozottak milyen előnyökben részesültek eddig és milyen előnyökhöz jutnak a telepítési törvény végrehajtása során. Kijelentette, hogy ura lehetővé fogják tenni a Károly-csapatkereszt megszerzését, a hadifogságban eltöltött időt pedig teljes egészében be fogják számítani a hadiszolgálati időbe. A tűzharcosok kórházi kedvezményének kiterjesztésére a minisztertanács 50.000 pengő póthitelt szavazott meg, könnyítéseket kaptak a tűzharcosok a vasuti jegykérdés tekintetében is.

A miniszter beszéde után a képviselőház általánosságban megszavazta a javaslatot. A részletes vita során kisebb módosításokat vettek fel a javaslatba. A falusi tűzharcosokra legnagyobb jelentőségű annak a módosításnak van, amely szerint már az ötszázholdas birtokokon is tűzharcosokat, illetve hadigondozottakat kell alkalmazni. A Ház részleteiben is megszavazta a javaslatot.

A képviselőház november 17-iki ülésén megkezdte a felsőházi javaslat tárgyalását. Az előterjesztett interpellációra adott válaszok során Kánya Kálmán külügyminiszter bejelentette, hogy a kormány már szeptemberben felvette a tényleges érintkezést a spanyolországi Franco-kormányval. Marschall Ferenc földmívészügyi államtitkár pedig azt hangsúlyozta, hogy a burgonyatermesztés tekintetében életbepótlást rendszert

a kormány a termelők érdekében alkotta meg.

A miniszterelnök és a külügy miniszter berlini útja

Darányi Kálmán miniszterelnök és felesége, valamint Kánya Kálmán külügyminiszter, kíséretükkel november 20-án indulnak Budapestről Berlinbe, ahol 26-ig fognak tartózkodni. A látogatás időtartama alatt Darányi Kálmán miniszterelnök, mint földmívelésügyi miniszter meglátogatja a nemzetközi vadászkiállítást és természetesen megbeszéléseket fog folytatni Hitler kancellárral és a vezető német államférfikkal.

Meghalt Zichy Aladár gróf

Gróf Zichy Aladár v. b. t. t., felsőházi tag, a Hungya volt elnöke, november 16-án este 73 éves korában meghalt. Özvegyéhez Darányi Kálmán miniszterelnök meleghangú részvétélátiratot intézett.

Falu-Gazdaszövetség

A Falu-Gazdaszövetség elnöki tanácsa Mayer János ny. földmívelésügyi miniszter elnöke mellett november 16-án délben elnöki tanácsulést tartott, amelyen behatóan megvitatta a gazdasági munkavállalók öregségi kötelező biztosításáról szóló törvényjavaslatot. A Szövetség a javaslatra vonatkozó állásfoglalását és kívánásait írásban juttatta el a földmívelésügyi miniszterhez.

A Szövetség november 16-án, kedden délután fél 8 órákor a fővárosi, Bathyory-utca 24. szám alatti székházában két előadást rendez. Az első Hoor-Tempis Möríc dr. műegyetemi tanár tartja „Telepítésünk falvainkban korszerű gépekkel dolgozó házi- és kisipari” címen; a másodikikat pedig vitéz Somogyváry Gyula országgyűlési képviselő „Az új kenyérgazdálkodás” címmel. Mindkét előadás iránt széleskörű érdeklődés nyilvánul meg.

Tessék intézkedni!

Nemzeti érdek az export, —

különösen azóta, amióta az állam megfelelően átszervezte a külkereskedelmet és annak hasznát — az elérhető árnak a termelő részére való biztosításával — a spekuláció helyett a termelők széles rétegeinek jut-tatja. Az a bizonyos „egykezel”, — a spekulációnak jól tömörült serege — nem nyugszik bele és újabbán ismétlenül megtekte azt, hogy a külföldi vevőnek alacsonyabb áron tett ajánlatot, mint amelyet az értékesítő szerv már elért. Ebből az akcióból — ha eredményes lenne — kettős kár hárulna az orszagra: a termelőket és a gazdtársadalom érdekképviseleiteit magába foglaló értékesítési szerv megbukna, mert a drága áron felvásárolt árukat nem tudná értékesíteni. Ehhez azonban a gazda csak a leszorított, termelési költségeiket sem fedező árakat kapnák cikkeikért. A nemzeti érdekeket veszélyeztető, értékeket romboló spekulációs kéz munkáját nagyon szigorú büntetéssel kell megtorolni!...

Tanulnia kell a gazdának, —

ezt halljuk lépten-nyomon, illetékesektől és illetéktelenektől. Mégsem történik semmi olyan irányban, hogy a tanulás és tanítás modern és a külföldön kiválóan bevált eszközeit, a rádiót a gazda számára is hozzáférhetővé tegyék. A késő őszi és téli hónapokban, amikor a rádiós vételi viszonyok is kedvezőek, a gazdának is van ideje, megfelelő előadásokkal éventizedes mulasztásokat lehetne pótolni. Ehhez azonban a gazda rádiójának, a detektorok készüléknek a havi előfizetési díját a mostaninak a harmadára kellene csökkenteni. Egy kis szív, a gazdák iránti több megértés kellene csak...

Megint az adóbehajtások

kapcsán kell szótvetnünk egy visszasságot. A kormány szociális érzéséről tett tanúságot, amikor elrendelte, hogy a behajtás során az állatok hathavi takarmány szükséglete mentesítendő a foglalás alól. Ugyanakkor azonban az embereknek, a családunk csak egyhavi élelme mentesíthető... Pedig, ha a gazda kenyereit meghagyják a következő gazdasági esztendőig, sokkal valószínűbb, hogy akkor fizetőképes lesz és továbbra is megmarad adóalanyának...

Árvizkatasztrófa a Sajó völgyében

A november második hetében megindult hatalmas esőzés és a Felvidékről leözönlő csapadékok borzalmas arányú csapást zúdított csonka-hazánk egyes részeire. A megáradt Sajó sok helyen átszakította a gátakat és

közel harmincezer hold területet elöntött.

A pusztító áradat a borsodmegyei Bánrévénél törte át először a gátat november 13-án éjszaka s csakhamar messze vidéket elöntött. Özd és Bánréve között több, mint háromszáz méterre a vasúti töltést is elsodorta. Putnok nagyrésze víz alá került. Sajóvelezd, Sajónémeti és Ducibány községeket teljesen körülzárta a víz.

Hét község lakossága egy közeli

dombon virrasztva, várta a segítségét.

Putnokon a gőzmalom teljesen körülzárta az áradat és több száz vagon gabona került a víz alá. Elöntötte a Sajó a rimamurányi bányát is és óriási zavarokat okozott a vasúti forgalomban is. A Sajó áradása november 13-ról 14-re virradó éjszaka érte el tetőfokát, amikor is Tornaalját teljesen elöntötte, úgyhogy a lakosságot ki kellett lakoltatni.

November 15-én, kétnapos dúlás után megkezdődött az ár elvonulása. A hatóságok, vitőz Borbély-Mackó Emil főispán vezetésével hozzáláttak az inségre jutottak élelmiszersegélyvel való ellátásának megszervezéséhez.

Nagyfontosságú rendeletek a telepítés előmozdítására

A Budapesti Közlöny november 14-iki száma négy nagyfontosságú rendeletet közöl, amelyek közül az első az illetékes adótervezések ígatallommal való ki-egyenlítése tárgyában fennálló rendelkezések, három pedig a telepítési törvény igazságügyi vonatkozású rendelkezéseinek végrehajtására vonatkozik.

Az első rendelet szerint a pénzügyminiszter a földmívelésügyi miniszterrel egyetértve megengedheti, hogy

az együttesen vagy külön 5000 pengőnél nagyobb illeték- és adótervezéseket az adózó telepítési célra alkalmas ingatlan- tulajdonul átadásával kiegyenlíthesse.

Ingatlan tulajdoni átadásával lehet kiegyenlíteni az örökösök, ajándékozási, az ingatlan vagyonátruházási illeték, valamint az illeték egyenértékű tartozásokat, tekintet nélkül arra, hogy a tartozás mely időben keletkezett.

Az együttesen kezelt közadók-nál azonban csak az 1935. év végén fennálló hátralékok erejéig lehet kiegyenlíteni ingatlan felajánlani.

A felajánlási kérelmet az illetékhátralékos bármikor, az adóhátralékos azonban csak

1938 február 20-áig terjesztheti elő

a lakóhely szerinti illetékes pénzügyigazgatóságnál.

A pénzügyminiszter a földmívelésügyi miniszterrel egyetértve

felajánlás hiányában is elrendelheti, hogy az 5000 koronánál nagyobb kataszteri tiszta jövedelmű földbirtok tulajdonosa illeték- és adóhátralékát telepítési célra alkalmas ingatlan- tulajdonal átadásával egyenlítsse ki.

Az ingatlanokat az állam valószínűs és teljes becsértékben veszi át, s az átvételi értéket a hátralékos illetékes adótervezésre számolja el, az átvett ingatlanokat pedig telepítési célokra használja fel.

A telepítési törvény igazságügyi vonatkozású rendeletei sorában az első a törvény végrehajtásának szükséges telek- lónyi szabályokat állapítja meg s az állami elővásárlási jog gyakorlása tekintetében is kiegészíti az eddigi teleklónyi rendelkezéseket.

A második rendelet a telepítési törvény alapján birtokot szerző halála esetében az örökösödési eljárás szabályait állapítja meg, kimondván azt, hogy ha a hűgyat- tékhoz telephely vagy a telepítési törvény alapján bár tulajdonosrész nélkül birtokolt ingatallal kapcsolatos vagyon tartozik, a hűgyatékiját illetéktől

kell megindítani; az utódlásra alkalmas örökös személyére nézve a kir. közjegyző tesz javaslatot.

A harmadik rendelet a telepítési törvény alapján biztosított panasz esetében és a kir. ítélőtábla hatáskörébe utalt ügyekben az eljárás és ügyviteli szabályokat állapítja meg. A panasz tárgyában az az ítélőtábla határoz, amelynek területén a panaszolt miniszteri intézkedéssel érintett birtok fekszik, de a panasz annál a miniszternél kell írásban előterjeszteni, aki a megtámadott határozatot hozta. Az ítélőtáblának a panasz tárgyában hozott határozata ellen nincs helye jogorvoslatnak.

Minden hangszer

legjobb minőségben és a legolcsóbban vásárolhat a hírneves

Reményi Mihály

hangszertelepen. Budapest, VI./15, Király-utca 58-60.

Kérje 51. sz. díjmentes árjegyzékemet

Lassan javul a gazdák helyzete

Az Országos Mezőgazdasági Üzemi Intézet jelentése az 1937. év I. és II. negyedéről

A 78 gazdaság számtartásából összeállított jelentés általános megállapítása szerint az év legnehezebb időszaka — az áttelelés — eltelt anélkül, hogy a bekövetkező természet- előre eladásokkal, kénytelen hitelekkel kellett volna megterhelni a gazdáknak.

A gabonaművek és kapásnövények vetésterülete emelkedett.

A kisüzemek gabonabevételei alatta maradnak a tavalyinak, de

az állattenyésztésből származó bevételeik ezt ellensúlyozzák, sőt a tavalyi fölé emelik.

Ez kétségtelen bizonyítéka annak, hogy

a többoldalú üzembem kevesebb a kockázat.

A nagyüzemek növénytermelési bevételei felülmúlják a tavalyit, ami a jól bevált terményvisszatartás következménye.

Az így beállott bevétel-többletet a gazdák újra bevették a gazdasági

élet vérkeringésébe. Munkaköltségre, beruházásokra, állatbeszerzésre, de

főleg az adóra kiadott összegek emelkedtek, ami a gazdáink lelkiismeretességére mutat.

A gazdák életszínvonalá, s különösen a megtakarítások összege is szépen emelkedett.

Az idei télen elég takarmány volt, s így a téli állatlétszámcsökkenés — ami igen gyakran előfordul — az idén nem tapasztalható.

A majori árak emelkedtek, de

a túlságos szélsőségek még mindig mutatják a mezőgazdasági kereskedelem és piaci hírszolgálat szervezetlenségét.

Érdekes megállapítás az, hogy a nagyobb üzleti szellemmel bíró nagygazdaságok mennyire nem fektettek súlyt a tejgazdaságra, a teinek alacsony, szinte megkövesedett ára miatt.

H. T.

Mozgalom a cseléd- lakások átalakítására

Megírta a Vasárnap, hogy a Tiszajobparti Mezőgazdasági Kamara a kormányzathoz intézett felterjesztésében a gazdasági cselédlakások egészségügyi szempontból való lakó- tává tételét sürgette és ennek érdekében aranyos mérvű földadó- kedvezmény engedélyezésére tett javaslatot a cselédlakások átalakításával kapcsolatban.

A Kamara alaposan indokolt és nemcsak közegészségügyi és gazdasági, hanem jogi érvekkel is alátámasztott előterjesztést az illetékes ténylezőknek igen kedvező fogadtatásra talált.

Marschall Ferenc dr. földmívelésügyi államtitkár külön értesítette a Kamarát, hogy a felterjesztést teljes egészében magáévá tette és a pénzügyminiszterhez meleg pártfogással tette át.

A földmívelésügyi minisztérium politikai államtitkárának megértő gesztusáért úgy a sok esetben egészségtelen hajlékban lakó gazdasági cselédnek, mint a cselédlakások át- alakítására törekvő birtokosársadalom mély hálát érte.

Nem gazdaságos a sertés- és baromfityesztés

a törvényesen védett Rákoshegyi baktériumból

nékül. Kapható és megrendelhető csak

IFJ. AULICZYK OTTÓ Budapest, VII, Dohány-szcsa 84, II. sz.

Arak: Demjonnal ab Budapest 3 4 6 8 10 15 20

370 480 710 910 10-80 16- 21-20 Tanulságos prospektus e lap olvasóinak ingyen!

EZ A VÁD, tessék védekezni!

Újabbán mind sűrűbben halljuk azt a panaszt, hogy népünk egészségügyi leromlásának egyik fontos oka többek közt az is, hogy

a falusi asszony nem tud főzni; nem ismeri az ételek táplálék- erejét, vitamintartalmát; nem tudja, mit kell adni a gyermekeknek, gyenge-gyomruknak, betegeknek s hogyan lehet kevés pénz- ből izletes, tápláló és egészséges ételeket készíteni, úgy hogy az észszerű takarékoskodás mellett az étrend mégis változatos legyen.

A falusi asszonyok legtöbbje azt mondja erre, hogy: tudna ő főzni, ha volna miből és mindegy, hogy az ember mit eszik, fő, hogy jóllakottan keljen fel az asztaltól. Az ő gyermeke megemésztja a vasat is, az ura pedig egy héten nyolcszor is megenné a gölödin-levest. Ha az anyának elég volt az a néhány étel, amit a nagy- anyjától főzni megtanult, az ő családjá is megél belőle majd valahogy.

Ez a vád, tessék védekezni!

Igaz-e ez a súlyos vád? Ha igaz, miért van így és meg lehet-e változtatni?

Ha pedig nem igaz a vád, milyen okok bizonyítják a tarthatatlanságát?

Tessék átfoljni vagy beismerni! A válasz ne legyen több, mint amennyi egy nyílt levelezőlapon elfér. A válaszok beküldését kérjük

legkésőbb december hó elsejéig.

A beérkezett válaszok alapján meg- hozzuk a felmentő vagy marasztaló ítéletet.

A november hó 7-iki számban köz- zölt első vád eredményét a jövő heti számban tesszük közzé.

ANGORASZÖVETSÉG

Közülük azon tagjainkkal, akik a földmívelésügyi minisztérium vásárlásra szállítottak tenyészállatokat, hogy az elszámolás a miniszteriumban még mindig késedelmet szenved, miután a számvényeségek az állatok épségéről szóló felelősségi idő lejártá után újabb igazolásokat kértek be azokról az állami szakiskoláktól, amelyek számára a szállítást történt. Az esedékes vételárak kifizetése ilyenformán elhúzódtat december hó elejéig. Mi mindenesetre utána járunk a dolognak és a minisztérium illetékes ügyosztályával karöltve, sürgetjük a számvényeségi elszámolásokat.

Gyapjuévéért előreláthatólag még egy tév és év végéig, azonban a pontos időt még nem tudjuk közölni, miután azt vezetőségünknek a felvevő textiltipiacal történő megállapodás alapján kell közölnie. Ettől függetlenül azonban exportvontakozásban is tárgyalások folynak az illetékes pénzügyi szakörökkel az exportnak előnyösebb felárért való támogatása érdekében, hogy elkárnt sikerüljön megfelelő, rentábilis árat elérni tenyésző tagjaink számára. Egyidejűleg ismételt felhívjuk tagjaink figyelmét arra, hogy csak a megadott értesítés szerinti időpontokban küldjenek be gyapjut, azokivül semmiesetre sem, mert a küldevényeknek a következő átvételig való megőrzésére nem vállalkozhatunk és így a rendkívüli időben érkező szállítmányokat kénytelenek vagyunk visszairányítani.

Multban ismételt felkértük tagjainkat, hogy a gyapjut saját érdekükben gyűjtsék és szállítsák. Ezzel kapcsolatban O. L. ur Magyarérről felveti a gondolat, hogy nem lehetne-e egyöntetű gyapjuszállító dobozok beszerzéséről gondolkodni. A felvetett gondolatot mindenesetre megfontolás tárgyává tesszük és ezirányban érintkezésbe lépünk megelőző cégekkel. Amennyiben sikerül ezt a célhoz vezető nagyobb megterhelése nélkül megvalósítani, úgy gondoskodunk rára. Ezerelőre azonban bármily, teljeseen fizta, kisebb-nagyobb doboz használható e célra.

Többek érdeklődésére közöljük, hogy a téli idők beálltával most már lehetőleg kerülni kell az állatok meggyírását addig míg valamilyen melegebb napok nem jönnek február körül, mert különben az állatokat különböző megbetegedéseknek, sőt súlyosabb esetekben elhullásnak tehetjük ki.

Minden érdeklődésre lapon vagy levélben válaszoltunk.

A rézgalic ára

A földmívelésügyi miniszter a budapesti rézgalicgyárakkal — (Hungária Műtrágya, Kénsáv és Vegyipari Rt., Árpád-u. 8.; Weiss Manfred Acél és Féművelei Rt., V. Mária Valéria-u. 17.; Metallochemia Kohászati, Vegyipari és Fémkereskedelmi Rt., V. Árapy János-u. 24.) — kötött megállapodás alapján

a rézgalic gyári árat 1937. évi november 1-től 1938. október 31-ig q-ként 56.80 aranypengőben állapította meg.

A rézgalicgyárak kötelesek a rézgallót 50 mázsa, vagy ennél nagyobb tételekben történő vásárlás esetén át gyártélen, vagondba rakva, zsákba, vagy hordóba esomagolva a közvetlenül hozzájuk forduló vásárlók részére ezen az áron kiszolgáltatni. A 4 százalékos fázisadó és szállítási költség a vevőket terheli.

Azok a szőlősgazdák, akiknek rézgalló-szükséglete 50 mázsnál kevesebb, a rézgallót gyári áron a Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesületének budapesti elosztószervénél is (Budapest, V. Bátor-utca 22.) beszerezhetik.

A rézgalic gyárak bizományosai, valamint a rézgalic árusításával foglalkozó kereskedők 1 mázsnál nagyobb tételekben történő eladás esetén métermázsnként 68.80 pengőért, 1 mázsnál kisebb, tehát kilogrammos tételekben történő vásárlás esetén pedig métermázsnként 60.80 pengőért árusíthatják. Ehhez az árhoz 4 százalékos fázisadó és a tényleg felmerült szállítási költség hozzászámítható. A rézgallónak az egyes fogyasztási helyekre megállapított helyi árat a bizományosok és kereskedők kötelesek szembeutó helyen kifüggeszteni.

A szövetkezetek támogatása nemzeti érdek

A szövetkezetek állami támogatásának vádja tudvalevően régi mese. A szövetkezet-ellenes orral minduntalan hivatkozik erre, bár ismételtlen megcáfolták az illetékesek ezt az állítást.

A legutóbb Balkányi Kálmán, az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés igazgatója foglalkozott ezzel a kérdéssel, azt írva, hogy a kereskedelem és a szövetkezetek közti eltelent nem az üzleti versenyből, hanem a szövetkezetek állami támogatásából fakad; s követeli, hogy ez a támogatás szűnjön meg végre. Miután a kereskedői érdekeltség semmiképpen sem hajlandó beszűntetni a felhánytorgatását annak (a Bacher és Phönixek szanalására fordított állami segítséghez mérten elenyészően csekély) — támogatásnak, ame-

lyet éppen a liberális gazdasági rendszer tulkapásai folytán előállott válság idején kapott a szövetkezetek megmentése révén a magyar föld sokszázézer kisembere, meg kell mondani végre nyíltan:

az államnak nemcsak joga, de kötelessége is támogatni a termelői és fogyasztói érdekek áthidalásával és a kisemberek százszereinek hitellel való ellátásával országos és szociális érdekeket szolgáló agrárszövetkezetek!

A szövetkezetek a magyarság milliós érdekeit szolgálják még akkor is, ha ez esetleg nem tetszik az agrárlakosságának alig tizedrészét kitevő liberális gazdasági rendszer híveinek...

Az Olaszországban járt gazdai fjakhoz!

Fiúk! Az összes beérkezett köszönő leveleket felolvastam Szövetségünk elnökének, Mayer János öccsellencaájának, aki örömmel látta azt, hogy az idei cserreakció minden tekintetben beváltotta a hozzáfűzött reményeket. A kifejezett jókívánságokat, hálásan köszönjük és viszonozuk.

Ez alkalommal arra kérlek Mindnyájatokat, hogy írjátok meg otthoni életkörülményeiket.

Fontosnak tartanám, ha a községi hasonló gondolkodású derék gazdai fjak magatok köré csoportosítanátok.

Csak vallásos, hazafias, fegyelmezett, minden tekintetben kötelességtudó derék ifjakra van szükségünk. Ezeknek nevét, életkorát, lakását, iskolai végzettségét egy névjegyzékben közöljétek velem, hogy az érintkezést rajtatok keresztül velük felvegyem. Így tudjuk hasznosítani az Olaszországban látottakat. Gerinces gazdai fjakra van szükség! Azt szeretném, ha mindnyájan, akik megjártátok Olaszországot, egy a saját községeikben, mint a szomszédos falvakban az ősz és a tél folyamán, akár a népművelési, akár pedig külön előadás keretében ismertetnétek, hogy mit tanultatok Mussolini országában. Az előadást írjátok meg, küldjétek be és nagyon szívesen átjuttítjuk. Ott, ahol vidéki újságok vannak, az így átjuttított előadást közöltessétek le, hogy minél szélesebb körben elterjedjenek a hasznos tapasztalatok. Tervem az, hogy

a tél folyamán két vagy három megyénként összehívjak Benneteket seregszemlére.

Ott fogom megadni a további utasítást. Bőviteni akarjuk Mussolini elgondolása szerint a cserreakciót, hogy minél többen részesülhessenek a külföldi tanulmány áldásaiban. Azok, akik még nem írtak, márták meg a tollukat és jelentkezzenek.

Szüleiteket és Mindnyájatokat szeretettel köszönt

atyai jóakarótok:

SEKERES LÁSZLO DR.

Levelet kaptam: Diószeghy Dezső, Kadossa László, Bene Imre, Szathmáry Gábor, Szerémy Lajos, Csönka Ferenc, Werner Ferenc, Székely

Dezső, Kiss Dezsőtől. — Szerémy: Kivánságodnak megfelelően utánakérlek, hogy valahol megfelelő elhelyezkedést biztosítsunk részre.

Régi cserreakció!

Kiss János, Víznek: Leveledet igen nagy örömmel és megráccsal olvastuk. Büszkék vagyunk arra, hogy szellemünkben tovább dolgozol. Úgyvedben minden lehetőséget kihasználunk, hogy sikerüljön, csak továbbra is így. Rövidesen értesítünk az eredményekről. — Hegyméi (Hircu) István, Gónc: Ugyanazt ízenélj Neked, mint Jánosnak: kitartás, bizalom és remény. Úgyvedben ismételtlen eljárnak. Eredménynek kell lenni. Ti megérdemlitek, hogy megféle helyre jussatok. — Almásy Béla, Megasszó: Levelet írunk, amelyben közöljük, hogy úrsed jól áll. Hiszem, hogy rövidesen már végleges kedvező eredményről is értesíthetünk. — Almásy Péter, Mák: Értesítésetek köszönöm. Így látszik, már lassankint öreg ember leszek, mert hiszen alszám tanítványom van. Irjál sorordórt, talán most tehetünk valamit érdekében. A makókat jelenlegi pontos tartózkodási helyét és életkörülményeit írd meg.

ÉRTÉKESÍTÉS:

Hagyma

A magyar vöröshagyma ára az angol piacon a legutóbbi napokban ismét emelkedett, aminek következtében a hagymakivitel lebonyolító szervek a 17-től kezdődően a vöröshagyma minimális termelői árat q-ként 11 pengőben kérte megállapítani. Polyó hó 17-től kezdődően tehát az angol exportra alkalmas vöröshagyma minimális termelői ára a jelenlegi q-ként 10.50 P helyett 11. — P q-ként.

Baromfi és tojás

Az Országos Ármegállapító Bizottság a minimális árakat a következőkben állapította meg:

elő csirke	90 fillér
elő tyúk	90 fillér
elő hizott kacsa	94 fillér
elő hizott liba	100 fillér
elő hizott pulyka	90 fillér
elő szingyros	105 fillér

Zemplén, Szatmár, Hajdu és Szabolcs vármegye területén a minimális ár q-ként 7 fillérrel kevesebb.

A m. kir. Kűlkereskedelmi Hivatal ezután is felkéri a gazdákat, hogy amennyiben az exportor vagy megbizottja a fenti árak alatt vásárolna, vagy akarna vásárolni, a részletek pontos feltüntetése mellett (ki, mikor, hol, mit, mennyit vásárolt, vagy akart vásárolni)

Jelentse be a Hivatal központjának (Budapest, V. Rudolf-rakpart 6.).

Tojás: A friss tojás felhozatala aránylag igen kicsi és azt is, ami piacra kerül, a beföldi fogyasztás vásárolja fel. Kivétel főleg konzervtojásokban van.

A tojás minimális ára 1.60 P kg-ként, a fenti név megyében pedig 1.50—1.53 P.

Föld- és házhelyhez jutottak figyelmébe!

Felhívjuk a föld- és házhelyhez jutottak figyelmét arra, hogy amennyiben 1931 december 31-e óta valahol új osztálybasorozás történt volna, úgy nem az 1931 december 31-i kataszteri tisztajóvedelem alapján állapítandó meg az új megváltási ár, hanem ezen új osztálybasorolás alapján új kataszteri tisztajóvedelem szerint. A kiszámítási kimutatások mindenhol közszemlére lesnek kitéve. A juttatottak ebből a szempontból ezt okvetlenül tekintésük meg, hogy kellő időben megfellebbezhessék, ha nem ezen újabb kataszteri tisztajóvedelem alapján történne a megváltási ár megállapítása.

Napocsibe-akció a Dunántúlon

A földmívelésügyi minisztérium iránítása és felügyelete alatt működő kaposvári Baromfikeltető Központ ezévi sikeres szezonja után, amikor is közel 100.000 darab csibét keltetett és osztott ki a Dunántúli gazdaközönsége részére, az újabb keltetési szezonját rövidesen megkezdte. A keltő csibékre a Központ előjegyzéseket már most elfogad és ajánlása is azokat idejében előjegyezteni, mert csak így tudja biztosítani a megrendelt csibéknek a kívánt időre való leszállítást. Az első csibekelés december hó 31-én lesz, ez az időpont azonban már teljes egészében le van jegyezve s így csak 1938 január 1-től kezdődőleg minden hét péntekenkel csibékre tud előjegyzést elfogadni. Hetenként a gépek 5000 darab csibét keltetnek, melyek magyar parlagi keresztesű rhode, magyar kendermagos és kisebb mennyiségben plimth magyar parlagi keresztesűek. A csibék szállításához szükséges dobozokat a Központ díjmentesen bocsátja a közönség rendelkezésére. Érdeklődni és előjegyzéseket eszközölni a Baromfikeltető Központnál, Kaposvár (Városháza) lehet.

Mentesítés a közmunkaváltás alól a jármosteheneket

A Tiszajobbparti Mezőgazdasági Kamara átiratban arra kérte a kormányzatot, hogy a kiszogdákat a jármoztótehenek közmunkaváltásá alól mentesítsék. Ugyanis az egész ország területén, de különösen a Felvidéken sok az olyan törpebirtokos, aki 5—8 hold kiterjedésű kisbirtokát téhenél mivel, mert külön igavonó állatot tartani nem képes.

A Mezőgazdasági Kamara azért tett lépéseket ez ügyben, mert egyes községekből panasz érkezett, hogy a jármoztásra használt téhenfogatok után ugyanannyi közmunkaváltás kell fizetni, mint a rendes igavonó állatok után. Már pedig igazságos és méltányos, hogy a jármoztató tehenek után kivetett közmunkaváltás törlendő az annál is inkább, mert a tulajdonképpen igás állatok és a jármoztató tehenek közötti különbség nemcsak a talaj munkálatánál, hanem még nagyobb mértékben a fuvarozásnál mutatkozik.

Szőlőolványok, szőlővesszők

legelősebb és legmegbízhatóbb beszerzési forrásra teüem. Figyelem! Kérésére a legújabb szőlészeti nagy kézikönyvemet, a szőlőtelepítés minden ágára kiterjedő szakirással díjmentesen megküldöm.

TÓTH JÁNOS állami felügyelő alatt álló szőlő- és szőlőoltvány termelő gazdaságai. Gyöngyös, póstafiók 82. Szőlőtelep: Visontai szőlőhegy.

SZÖVETKEZETI IGASZÁGOK

Az agrárszövetkezeteknek a magyar agrártársadalom érdekében meg kell valóstaniuk a mezőgazdasági termények szövetkezeti uton való értékesítésének megoldását.

Az értékesítő szövetkezeteknek forgatótőkére feltétlenül szükségük van. Ez állhat saját tőkéből és idegen tőkéből: azaz hitelből.

Csakik az olyan szövetkezetnek van létjogosultsága, amely a tagok gazdaságának szintjét magasabb színvonalra képes emelni. (Kuncz Ödön dr.)

KIS VASÁRNAP

Apró vers

Az ökönyál...

Az ökönyál ezüstönös,
A nőtája lombhullató,
Szívet áll a domboldalon,
Sikot, hegyen lakodalom.

Pista, Kati a sut mellett
Csutka-bábut öltöztetnek,
Csutka-legény, csutka-leány,
Egy-máshoz illenek talán.

Pista, Kati úgy találja,
Hánszor mennek el a darvak,
Ciroknóta, sejt, vigalom:
Kész a babalokodalom.

Vajjon bizony hánszor hervad,
Hánszor mennek el a darvak,
Amíg Pista meg a Kató
Völégény lesz, meg eladó...?

SZÁMADÓ ERNŐ

KICSIS MESE

A vetélkedők

A gazda új kalapot és csizmát vett. Egyszerre próbálta ki őket és sétálni indult velük.

Utközben a szép pörgőkalap irigykedni kezdett a rámás csizmára, hogy a dicőségét meg kell vele osztania. Bosszusan szót is hozott:

— Ne büszkélkedj, hé! A fontosabb én vagyok. Te csak a port taposod ott lejj, én pedig itt a magasban a gazda fejét vedem.

A csizma se maradt adós:
— Csönd legyen, öcsösök, aki kukszol az odafönt! Hát nem én hordom itt alant az egész gazdát felem együtt?

Közben hirtelen vihar támadt és lekapta a kalapot a gazda fejéről. Először magásra röpítette, aztán megpörgette s vitte, mint a veszedelem, egészen a pocsofya közepébe.

A gazda allg győzte kapkodni a lábait, úgy lobolt utána.

Közben természetesen a rámás csizmája is teljesen bepiszkolódott a feneketlen sárban.

A gazda kopott nadrágja mosolygva figyelte az egészet és csendesen jegyezte meg:

— Lássátok! Aki veszekszik és irigykedik, mindenképpen bepiszkolódik végül. Ha a fején hordják, ha a lábán. Ha fön van, ha lejj.

M. J.

Fejtörő

Melyik lapnak nincsenek olvasói?
(szünetes V)

Melyik borűből lesz véreső?
(19961049H)

Melyik bor uszik a vízben?
(10101111010C)

Legújabb szabadalmu dugattyú nélküli
gyümölcsfapermetőző készülék

Nincs benne bőr, gumi, sem fém dugattyú. Nem romlik, nem kopik, egyszerűen működik, szabad kézzel szétcsúszhat. Használható bármilyen edényből, vagy háttünetűből, utóbbi esetben egy rozsa hártya segítségével. Tartálya le alkalmassá teszi önzava is kapható. Kérjen díjtalan leírást a "Vasárnap"-ra való hivatkozással.

Gyártja:

Takács Károly

ny. MÁV előjáró.

BUDAPEST, VI., Kerekes-utca 28.

Telefon: 2-900-79.

Védekezés a meghűlés ellen

Tulfütött lakás és túlmeleg ruházódás nem véd meg a meghűlés ellen, hanem ellenkezőleg, a bőrt elpuhítja és a testet ellenállásra képtelenné teszi.

A lakás fűtésére legalkalmasabb a cserépkályha, mert a vaskályha nem ad egyenletes meleget. Azt a helyiséget fűtsük, ahol napközben tartózkodunk. Ahol alszunk, ott elég 15—16 Celsius fok meleg. Legkönnyebben úgy hűlünk meg, ha testünkkel hirtelen hőváltozásoknak tesszük ki. Azért, ha fűtött helyiségből fűtetlenül, vagy a szabadba megyünk, vegyünk magunkra meleg kendőt, kabátot, ha pedig kifagyva hazaérünk valahonnan, ne üljünk le mindjárt a kályha közvetlen közelébe.

A ruházatnak egyik fontos célja az, hogy megvédjen a hideg ellen, hogy azonban ennek a céljának megfelelően, helyesen kell megválogatnunk azt. A túlmeleg ruházódás nem egészséges, mert bőrünk lélegzését megakadályozza. Helytelen úgy felöltözödni, hogy egybebugyolálni tesszük, hogy meg se tudjunk mozdulni, mert akkor a legkisebb testmozgásnál megizzadunk, ami pedig télen a legveszélyesebb. Hogy milyen meleg legyen öltözödjünk, arra nézve nem lehet általános szabályt felállítani, mert mindenkinek sajátmagának kell megismernie a természetét, hogy leg hamarabb mitől hül meg. Akinek a hűlésre veszelettel hajlama van, rendszeres hidegvízkezelést, ledörzsolással kell edzenie magát. Tulzába persze nem szabad esni, mert a virtusokdás itt is megbosszolja magát. Aki nagyon fázós, legjobb, ha fanelgyapjuba öltözködik, ez a viselés azonban nem való annak, aki napközben erősebb testi munkát végez. Igen jó melegítő a vászon is, még pedig annál jobb, minél többet mossák. Hátránya az, hogy a nedvesség-

get, esetleg megizzadást lekötő és ezzel a bőrfelületet gyorsan lehűtve, meghűlést okozhat. Azok, akik télen a szabadban dolgoznak hosszabb ideig, legjobb, ha két vászoninget vesznek magukra, az ingek azonban bővekk legyenek.

Igen könnyen meg lehet hűlni akkor, ha a lábunk átmedvesedik. A fagyás ellen legjobban úgy védekezhetünk, ha nem viselünk szűk cipőt és azt viaszosvázzal kibéleljük. Ha az nincs, kitűnő szolgálatot tehet a papír is, amelyet több rétegben övezsajhatva, körülcsavarjuk vele a lábunkat és úgy húzzuk fel a cipőt.

A meghűlés még magábanvéve nem betegség, de veszedelmes azért, mert testünk ellenálló képességét a baktériumok ellen csökkenti s így a betegségekre hajlamosabb tesz.

Kánya Terézia

Magyar konyha

Daraguluska-leves. Egy kanál vaját három egész tojással és kettőnek a sárgájával habosra keverünk, adunk hozzá meggyeliter darát, kevés sót és mindezt jól elkeverve, kanállal a leslert levesbe szedjük. Hosszu ideig, lassan forraljuk, akkor félretesszük és pár csepp hidegvizet öntve hozzá, letakarva állanti hagyük néhány percig, mielőtt tállalánk.

Lencsefőzelék. A lencsét megtisztogatjuk, megmossuk és lágy, hidegvízben főnt tesszük. Ha megfőtt, a vizet leöntjük, majd barna rántást készítnünk vöröshagymával, a lencsét feleselrztjük, kevés sót, ecetet tesszünk belé és még egy óráig forni hagyjuk. Füstölthussal, vagy kolbászal adjuk az asztalra.

Sertésbús kásával. A sertésbús darabokra vágjuk, megmossuk, aztán vöröshagymával, sóval és csöves paprikával megfőzzük. Ekkor a sárga kását előbb hideg, majd melegvízben megmossuk, lábasban zsírba tesszük, a hus levét rászűrjük és sürűre megfőzzük. Végül a hus közetesszük és a tetejét zsírban pirított vöröshagymával meglocsoljuk.

Gazdatudnivalók

Szőlőtörkölyből komposzt

A szőlő trágyázására használják fel legtöbb helyen szőlősgazdánk. De eredeti minőségében — akár friss, akár kifözött — csekély trágyaérték képvisel, mert a földben nem korhad el, hanem évekig ott hever anélkül, hogy a benne levő sók a növény által felvehetővé alakulnának.

Legjobb, ha a szőlősgazda a törkölyből komposztot készít, mikor is pompás trágyaanyagot nyer általa.

A komposzt készítését Ulicsny Károly szőlészeti főfelügyelő így ajánlja:

A préház mögötti helyen, ahol a komposzttelep nincsen utban, 25—30 cm magas rétegben terítünk ki törkölyt. Erre szórunk vékonyan, egyenletesen elosztva Thomassalakat — 100 kg törkölyre 4 kg Thomassalakat számítva. Ezután rászórjuk az elégetett szőlővenyigék hamuját, amiből nagyobb mennyiség nem is szükséges, mivel a szőlővenyige hamujában igen sok kálium van.

Amennyiben a komposzttelep készítése alkalmával már rendelkezésünkre áll szennyvíz, mosóvíz (szappanos lé), vagy ganajlé, akkor ezt is reáöntögetjük; így a komposzttelep gyorsabban érik s korábban lesz kész a használatra.

A komposzttelepet ne rétegezzük túlmagasra, mert akkor nehezen kezelhető. Inkább legyen keskeny, alacsony és hosszúságban terjeszkedjék ki a telep. Alakja legyen hasáb, amilyen például a kórákás az országuton. Tetején kis csatornát (vályut) is hagyjunk, hogy benne

az esővíz megálljon, lassan beszivárogjon és hozzájáruljon a komposzttelep belsejében levő összes tápsók feloldásához.

Az egész telepet 1—2 hónaponként át kell forgatni úgy, mint ahogy a gabonát szoktuk a magtárban átlapátolni.

Ilyen eljárás mellett a telep 3—4 hónap alatt tökéletes szőlőtörkölyt ad, melynek tápértéke felér a jól kezelt, jóminőségű istállótrágya tápértékével.

Előnye az istállótrágyával szemben az is, hogy koncentráltabb, így kevesebb kell belőle, tehát kevesebb a fuvar költség, valamint a trágyakiszórásnál a napszámmunka.

Ebből a komposzttrágyából, tápértékénél fogva, egy tőkre körülbelül 3—5 kg számítható. Eszerint egy kat. holdra 20,000 kg, azaz 200 méterháza szükséges.

Mikor jó a marhahús?

A marhahús minőségét illetőleg fokozatosan változik a piacok igénye. A múlt században a 8—9 éves, zsírosra hizalt ökrök voltak a husvásárokon a legjobban fizetett árak. Napjainkban már a könnyebben emészthető, nem túlzó zsíros a konyhában gyorsan elkészíthető húsfeleségeket keresi a közönség, mert a városi munkás se végez túlnagysz fizikai erőt igénylő munkát, hanem gépeket dolgozik s így a nagy táphatású zsírmolekulákat nem is igényelvi; másrészt ugyancsak a városokban a legtöbb aszszonyos fiatalok, gyárban, hivatalba jár s így napirendi beosztása követeli, hogy rövid idő alatt — ráz vagy vilányi segítségével — elkészíthesse otthon a húsfeleséget. Minthogy pedig kevésbé zsíros, gyorsan süthető vagy főzhető más a fiatalabb állatok adnak, ezért napjainkban már ilyenek hizalásával foglalkoznak a gazdák. A mai igényeknek legmegfelelőbb husminőségét a fiatal, jól fellett, 2—4

éves tinók adnak, különösen akkor, ha zömök, széles és koraréő állatokat választunk ki a hizalás céljaira. A legértékesebb pecsenyehusok a gerinc két oldalán és a combon vannak. A hus színe legyen világos rózsaszínű, zsírja fehér és a metszlapokon ezrett, a husrostok finomak, könnyen rághatók. Minél idősebb a marha, annál durvábbak husrostjai, annál sötétebb a hus színe, annál zsírosabb a hus és sárgább a fagyú. Angliában és Amerikában már olyan vágomarhákat keresnek a megszárosok, melyek másfél-éves korukra 500—600 kg súlyt értek el. Ezeknél a hus még finomabb s így könnyebben rágható.

A bor emeli a munkakészséget

A bor emeli-e a munkakészséget? Egy francia természetbúvár három embert hívott meg intézetébe s azokon tanulmányozta, hogy a bor milyen hatással van a munkakészségre. Kísérleteinek eredményeképpen közli, hogy kisebb mennyiség (3 deciliter) 15—20 százalékkal növelte a munkateljesítményt. Ezt az adatot azonban — a kísérlet tanúsága szerint — nem tanácsos lényegesen túllépni, mert például ennek kétszerese-háromszorosa már gyors fáradást idéz elő. A kísérlet végrehajtója sohase iszik bort, de saját tudományos tapasztalatai alapján készítség elismeri a munkateljesítményben a bor előnyös szerepét.

A talajmivélésben

tagadatlan, van valami haladás, de azért még elég sok felszántatlan területünk lesz még. Sok gazda földje tele van gyommal, főleg vadmagharral, melyeknek már a magja is beérett s így a következő évekbe meg van fertőzve nemcsak a hanyag gazda földje, hanem a szomszédoké is. Nem lehetne csodálkozni azon, ha az ilyen kárvalott szomszédok egyszer kártérítést igényelni lépnek fel vagy azt követelnék, hogy az ilyen hanyag ember földjét sajátítsa ki az állam és adja el azoknak, kik azt a földet majd megbecsülnék.

Ássuk fel a kertet!

A kertet is össze, illetve a fagyok beállta előtt jó mélyen fel kell ásni, vagy szántani, mert a talaj ezáltal termőképességében sokat nyer. A csapadékvíz (eső, hó) a meglazított talajban jobban elraktározódik s így kertünk majd kevésbé érzi magát a tavaszi és nyári esetleges szárazságot. A levegő behatolása is igen kedvező fizikai, valamint vegyi átalakulásokat idéz elő a talaj mélyebb rétegeiben. Ez a talajjavító hatás különösen a hantosan felásott vagy megszántott talajon szembeveszhető. Az össze felporhanyított és hantosan maradt talaj a fagy mállasztó hatása folytán tavaszra egészen porhanyóvá válik. Ilyen állapotban korábban bevetethető. De másrészt feleslegessé válik a tavaszi ásás. Tavasszal elég, ha a talajt sekélyen felporhanyítjuk és elegygetjük. A kert őszi felásását tehát semmikül körülmények közt se mulasztuk el. Az a terület pedig, amit élőlvő növényekkel (spárga, torma, stb.) szándékozunk beültetni, 50—70 cm. mélyen, a nagyobb fagy beállta előtt fordítsuk meg. A régi zöldségkertek egy-egy részét pedig éventenkül kétéso mélyen ássuk fel, de úgy, hogy a fentalaj felül maradjon. Az ily módon megművelt talajban mindenféle növény igen erőteljesen fog fejlődni és bőven terem.

Diófa magról

Diófát úgy is lehet nevelni, ha a magot mindjárt a végleges helyére vetjük. Ebben az esetben a kertben, legelőn a diófák helyét kijelöljük, s ide erős kasszót vertünk. Minden karó jobb és haladárda korán tavasszal egy-egy kiserláztott diót vetünk. A diók kikélesése után gondoskodnunk kell a magonokul környékének kapláról, hogy a gyomok őket el ne nyomják, hanem azok állandóan felporhanyított, gyommentes talajban álljanak. Ott, ahol több dió kelt ki, ott csak a legerősebbet hagyjuk meg, a többi pedig öszszel vagy tavasszal áttelítettük azokra a helyekre, hol egy sem kelt vagy pedig időközben elpusztult. De még jobb, ha csak a harmadik vagy negyedik évben választjuk ki a legmegfelelőbbet, a többi pedig egyszerűen kivágjuk, hogy a kiszédeséll járó munkásokban a helyben hagyandó fa gyökerét meg ne sértsük.

November hó

21 VASÁRNAP

Sz. M. bemutatása, Olivér

22 HÉTFŐ

Cecilia

23 KEDD

Kelemen

24 SZERDA

Ker. János, Emma

25 CSÜTÖRTÖK

Katalin

26 PÉNTEK

B. sz. János, Milos

27 SZOMBAT

Ernes Mária, Virgil

Holdfénypályozás: Utolsó negyed 25-én.

Repülőszerecséltenség áldozata lett a hesseni nagyhercegi család

György Donatus hesseni örökös nagyherceg feleségével, két fiával, Eleonore hesseni és Cecilia görög nagyhercegnővel repülőgépen Londonba igyekeztek Lajos Herman nagyherceg esküvőjére. A repülőgépen november 16-án délután Ostendénél sűrű ködbe jutott, egy gyárkéménynek ütközött és lezuhant. A nagyhercegi család valamennyi tagja, a háromtagú kíséret, valamint a gép három személyből álló személyzete életét veszítette.

December 5-én alakul meg a Légóltalmi Liga. Az illetékes hatóságok már teljesen elkészültek a *Légóltalmi Liga* felállításával kapcsolatos munkálatokkal, ugyancsak befejezte az előkészítő munkát a Légóltalmi Liga előkészítő bizottsága is. A *Légóltalmi Liga* alakuló közgyűlése december 5-én lesz a Pesti Vigadó nagytermében. Az alakuló ülést József királyi herceg, tábornagy, a Légóltalmi Liga országos elnöke nyitja meg, a liga alapszabálytervezetét pedig Petróczy István ny. repülővezér, a liga ügyvezető igazgatója ismerteti.

Magyar ételek győztek a bécsi főzőversenyen. Nem kis szerepük volt az izletes magyar ételeknek az idegenforgalom fellendítésében eddig sem. Aki külföldi nálunk megfordult, soká érezte a magyar konyha ízét s igyekezett minél több barátját és ismerőst hozni csalogatni. Most Bécsben győztek nemzetközi versenyen a mi ételeink s nem kisebb tömegesség szította ki az arany- és ezüst főzőkanalakkal díszített mellékletet és elismerőleveleket a magyar gazdaszónokainak, mint Miklós szövetségi elnök felesége. Örülünk a híreknek, mert egyik biztos jele a magyar életrealizációnak. A jól kezelt főzőkanál biztosan több barátot szerez, mint a legjobban forogtatott kéziránút, az halt bizonyos.

Minden egyes emberre négy gyümölcsfa jut. A Központi Statisztikai Hivatal mezőgazdasági üzemszabálytervezetét az ország gyümölcsfaállománya 35 millió darab, amelyből több mint 9 millió szilvafa, 6 millió almafa és csaknem 5 millió körtefa is díszlik, de a faállomány legnagyobb része fiatal, alig termő, mert a gyümölcsfateleltetés az utóbbi években vett nagyobb lendület. Minden lakosra átlag négy, egy katasztrális holdra pedig 2.1 darab gyümölcsfa jut.

Arany-ezüst beváltás

a legmagasabb napi áron

Szigeti Nándor és Fia

ékszerész

Budapest, IV. Kecskeméti-utca 9

Minden megkéselt legény átlag 500 pengőjébe kerül az államnak

Sok gondot okozott már a hatóságoknak a magyar legények virtuskodása, amikor sérelmeiket késéssel intézik el. Ezeket a fiatalembereket még a börtön sem tartja vissza oktalán és megdölgőn cselekedtük.

Az utóbbi hetekben például tizenegy megbicskázott legény került a kecskeméti kórházba. A kórház igazgató-főorvosa kimutatta, hogy minden megbicskázott legény ötszáz pengőbe kerül az államnak. Azt java-

solja, hogy a bicskákat és zsebkéskeket ne közzéadják a gyárakban és műhelyekben hegyesre, hanem tőpánnyal adják.

Az 500 pengős költség-kimutatás azonban még nem teljes. Hozzá kell számítani még a késelő legény börtönbéli ellátási költségeit is. Végül ne felejtjük el azt a ki sem számlázható kárt, amelyet a megbicskázott legény kórházi ápolása alatt, a késelő pedig büntetése leülése alatt szenved, a fájdalomtól eltekintve...

Egy „elátkozott gyémánt” áldozata. Egy Balogh István nevű, magyar származású német gyémántkereskedő Amerikában megszerezte a bostoni, ugynevezett Hope-gyémántot, amelynek súlya 112 és fél karát. Hír szerint a gyémánt valamennyi eddigi tulajdonosát súlyos szerencsétlenségek sorozata érte. Balogh sem kerülhette el a sorsát. Most, amikor a hallatlan értéket képviselő gyémántal Amerikából Európa felé hajózott, a fedélzetről a tengerbe esett. A gyémánt állítólag a zsebében volt és így 6 lett utolsó áldozata a babonás drágaköveknek...

Ehlték kénék. A honvédtörvényszék idegen államok javára elkövetett büntetés. Illetve kémszék büntette miatt: Bakfi István 11 évi fegyházra, 8 évi hivatal- és politikai jogvesztésre, valamint a magyar-cseh határzónából való kiállításra. Kuna Béla 11 évi fegyházra, 8 évi hivatal- és politikai jogvesztésre, valamint az összes magyar-cseh határmenti helységekből való kiállításra. Brämér József 6 évi fegyházra, 6 évi hivatal- és politikai jogvesztésre. Beckes József 5 évi fegyházra, 5 évi hivatal- és politikai jogvesztésre. Beckes Sándor 4 évi hivatal- és politikai jogvesztésre, valamint Peczka Ferenc 3 évi és 6 havi fegyházra, 5 évi hivatal- és politikai jogvesztésre, végül — a visszatéréstől örök időre való eltiltás mellett — az ország területéről való kiállításra. Varga Elemér 3 évi fegyházra, 4 évi hivatal- és politikai jogvesztésre, végül a magyar-cseh határzónából való kiállításra. Markovics Dezso 5 évi fegyházra, 5 évi hivatal- és politikai jogvesztésre, végül — a visszatéréstől örök időre való eltiltás mellett — az ország területéről való kiállításra ítélt.

Légvédelmi gyakorlat Székesfehérvárott. November 15-én este Székesfehérvárott légvédelmi gyakorlatot rendeztek. A város este 7 órakor sötétségbe borult; a gyakorlat este fél 11 órakor ért véget. A közönség fegyelmetten viselkedett. — Itt említjük meg, hogy november 22-én Debrecenben, 23-án Nyregyházán, 25-én Salgótarjánban és Pécsen, 26-án Sopronban és Szegeden, 27-én Szolnokon, 29-én Miskolcon és Győrött lesz Légvédelmi gyakorlat.

Az idei I—X. havi export-többlet kétszerese a tavalyinak

A Központi Statisztikai Hivatal közlése szerint október hónapban a behozatal értéke 43.4 millió pengő volt (1936. év október hónapjában 36.4 millió pengő), a kivitel értéke pedig 52.6 (45.8) millió pengőt tett.

az e havi külkereskedelmi mérleg tehát 9.2 (9.4) millió pengő kiviteli többlettel zárult.

Az 1937. év első tíz hónapjában behozatalunk értéke 387.4 (358.2) millió pengő, kivitelünk értéke pedig 484.8 (405.9) millió pengőt tett. A külkereskedelmi mérleg

az 1936. év január-október havi 47.7 millió pengős többlettel szemben az 1937. év megfelelő időszakában 97.4 millió pengős kiviteli többlettel mutat.

Az 1937. év első tíz hónapjában a behozatalban az előző év megfelelő időszakához képest nagy mértékben

Rablott pénzből akartak kommunista pártot szervezni. Érdekes ügyben fejezte be a nyomozást a budapesti rendőrség: letartóztatott öt embert, akik nagyszabású betörésekre készültek, beszerették a szükséges szerszámokat és átáposan letervezték, hol fognak betörni. A rablott pénzt azonban — amit elmondották, — nem saját céljaikra akarták fordítani, hanem — kommunista párt szervezésére akarták felhasználni... Érdekes, hogy a rablást a „minden a miénk” jelszóval törvényesítő kommunista párt alapjait rablott pénzből akarta lefektetni a leleplezett bünszövetség...

Budapestben havazott november 12-én, napokig tartó esőzés után hidegre fordult az idő és éjszaka havazni kezdett. Az első hó perze nem tartott sokáig, de rá kellett döbönnie a főváros népének arra, hogy — bár még csak november első felében vagyunk — már beköszöntött a tél...

Nyomorgó császár. Egy angol újságíró megfoglalta *Hallé Szeleszt*. Abszurdum volt császárát, aki most egy angol városban, Bathban él. Az újságíró cikke szerint a népus lakásának csak egy szobáját, — melyben gyerekek vannak — fűtik. A népus már minden értékét áruba bocsátotta és valószínűleg Angliától fog járadékot kérni...

Halálból Nyirbátorban

November 13-án a nyirbátori görög-katolikus egyház, a templom javára bál rendezett. Tíz óra tájban néhány ittias legény kötekedni kezdett, mire a csendőrök oszlásra szólították fel a közönséget. A duhajdokok a legényeket a csendőrök ellen uszították, majd néhányan karókkal támadtak a csendőrökre. A csendőrök kénytelenek voltak fegyverüket használni. Czirják Mihály és Asztalos József a helyszínen behaltak seibeikbe, egy Ferenci István nevű legényt életveszélyes sebbel vitték kórházba. Súlyosan megsebesült még Czirják Anna nevű huga is. Őt sebesült könnyebb sebbel ápolnak a kórházban. Egy Láncki Gábor nevű legényt, aki a csendőrök elleni támadást szervezte, letartóztatták a csendőrök.

A tökéletesedés útja

A Nobel-díjas Szent-Györgyi Albert nyilatkozott a rádióban, s a tudós tanár, aki a szervezet égési folyamatainak tanulmányozásával az élet fenntartásának és megőrzésének világhírű kutatója, azt mondta:

— Kell, hogy inkább higgyünk a szeretet és építés, mint a fegyverek és rombolás erejében!

Mélyen elgondolkodtató időszertés csendül ki a nagy tudós e szavaiból a tökéletesedés felé rohanó korban, amelynek mi is szereplői vagyunk. Mert átlátunk már az oceánon, belenézünk a szervezet erejefelt mélységeibe, halljuk a hangot más világrészből, gyorsabb vagyunk a levegőben a sasnál, vízben a cápnál. Nincs nálunk tökéletesebb állat. De kegyetlenebb sem, ha uralmunk kiterjesztéséről van szó.

Amit a szeretet és építés féltő gondolkodása alkot, lerombolja a gyűlölet és bosszúvágy megdölgőn talozódása. Sohasem volt távolabb az emberiség az igazi ételtől, mint napjainkban, amikor azt hiszi, hogy az eget hozza a földre. Pedig csak modern Babel-tornyot épít, amely a bibliaiul is hiábavaló.

— Az ég csak a megőrt lélek emelkedetik, s az eget csak az alázatos szív hozhatja le a földre.

Higgyünk a szeretet és építés erejében, az a tökéletesedés útja.

M. J.

Emberről ölt egy kutya miatt. Gerencsér János csurgói hentesmester november 16-án vadászni indult szentai vadászterületére. Itt találkozott Fűjsz Mihály szentai csordással, akivel két kutya volt. Gerencsér feleségére vonta a csordást a kutyák kártevésére miatt, majd az egyik kutyát agyonlőtte. Fűjsz erre a nála lévő fejével kettéhasította Gerencsér fejét. A szerencsétlen vadász természetesen azonnal meghalt. Fűjszot a csendőrök letartóztatták.

Ittas ember ne üljön a bakra. Sülyszerencsétlenség történt Alsógyődön. Dula György Viktor 50 éves loaskisérő a községéhez előtt leestek kifogottat loaskisérő és a kocsi kerekkel keresztülmegtek rajta. A kihívott mentők a szerencsétlen embert lábterésével, belső vérzéssel és szűz-dással életveszélyes állapotban be szállították a gróf Károlyi-kórházba. A vizsgálat megállapította, hogy a loaskisérő még *Alag határában letta magát és így a szerencsétlenséget maga idézte elő.*

Nyolcszáz embert elnyelt a hánya. A kajumai (Japán) vöröszényében borzalmas szerencsétlenség történt. Bányalegróbbanás következtében beomlott a főtárna, amelyben 800 munkás dolgozott. Az azzal megindult mentési munka során eddig ötszáz halottat hoztak a föld felszínére. Teljesen reménytelen, hogy egyetlen betemetett bányász is élve megkímélhesen meg. A mentési munkálatokat folytatják.

Sülyszerencsétlenség egy vasgyárban. A Miskolc melletti, borsodvárdi vas- és lemezgyárban november 16-án egy közel hatméteres benzintartályt javítottak. A benzintartályban benzín nem volt ugyan, de tele volt benzingázzal, ami a forrasztólámpa hevítői felrobant. A robbanás következtében egy Vas János nevű munkás meghalt, Vas Lajos, Góllner János és Horváth András pedig súlyos sérüléseket szenvedett.

Elűssük az énekes madarakat. A Magyar Ornithológusok Szövetségének országos elnöksége — tekintettel arra, hogy az idén korán beállt a nagyobn havazás — felkéri a nagyközönséget, hogy etesse a madarakat és pedig olajtartalmu magvakkal, fagygyal, esetleg husles hulladékaival, főt hussal, de semmire se kenyérral.

Borzalmas repülőszerecséltenség. A német „Lufthansa” Berlin és Mannheim között közlekedő repülőgépe Mannheimben november 12-én este öt óra tájban, közvetlenül a lezállás előtt korán érintette a földet és összetört. Hét utas, a repülőgép vezetője, a szikratávíró gépésze és a repülőgép műszerésze életét veszítette. Két utas megsebesült.

Rövid
történet

PACOR

IRTA: MÉZES JÁNOS

A tatárok már végigőzönlöttek a Kárpátokon. Felgyújtották a tótok, rutének és gorálok falvait s a Mátra és Bükk felé közeledtek. Azt hitték, 1241 ismétlődik meg. Egyet azonban vagy elfeledtek, vagy nem tudtak, hogy most nem pártoskodás dül az országban, hanem erős kéz tartja össze a nemzetet: a Nagy Lajosé.

Mégis bemelegszkedtek. Hogy ennyire lejuthattak, annak az volt az oka, hogy a király távoljárt. Öcse halálát ment megtorolni Nápolyba. Ott kapta a hírt a vakmerőségről. Azonnal futárt menesztett Laczfí nádorhoz, hogy lássa el a bajukat. Laczfí már készen várta a parancsot és megindult a főerővel Gyöngyös irányába.

Ott kapta az első megbízható értesülést a kutyafajéukról. Azonnal intézkedett is, hogy mely irányokban vonuljon ellenük.

Egy portyázó lovass csapatot Hollókó felé küldött, hogy hírt hozzon a vár ostromáról. A csapat Pásztón vágott át és Szentiván felé tartott. Utja a bablevisi csárda mellett vezetett el. Azt a kis csárdát Hollókó ura engedélyezte egy kiérdemesült szabados vitének, hogy szeme a környéken legyen.

A kis magyar csapat felfigyelt. A csárdából duhaj orditozás hangzott.

— Bódi és Marci, le a lórol! — intézkedett Miklós hadnagy. — Nézzétek meg, mi van ott?

Néhány perc múlva tudta is. A csárda tele volt tatárokkal, akik a várat megkerülték.

— Hányan lehetnek?
— Talán százan is, hadnagy uram!
— Félész, Bódi? Akkor maradj itt a lovakkal.

— Mégyek inkább, hadnagy uram! A kilenc vitéz elálta az ajtót, ablakokat. Kettő a tatárok lovait oldozta, hogy hátrább terelje.

Már pattant is fel az ajtó. Jó szeme és éles füle volt a tatárnak. Lándzsa-erdő töltött ki az ajtón.

— Buzogányra, hadnagy uram! — türelmetlenkedett Bódi.

— Nem késünk el attól, csak a lovakhoz ne engedjétek őket!

Akkor áll meg egy óriás tatár Miklós hadnagy előtt:

— Mit akartok itt? — bödül rá s a szeme villámot szór, lándzsáját pedig teljes erővel Miklós melle felé dőfi. De vesztésre nem ismeri a magyar hadnagyot. Nemcsak a lándzsa hull ki a kezéből, karját is leszeli egy csapásra.

Egy másik tatár ugrik előre. még az előbbinél is szalásabb.

— Velem állj ki! — ordítja Miklósa magyarul.

A hadnagy elképed:
— Te magyar vagy?
— Mi köződ hozzá! — S már sutt is Miklós felé.

Megkezdődik a haláltánc a két dalia között. Földbe gyökerezik tőle a többiek lába. Magyar és tatár megbüvölten nézi. Ilyet még nem láttak. A vad oroszlan s felbőszült tigris harca. Ma is folyta tán, ha lovakon nem érkezének, újabb tatár segítség.
— Hajrá, magyar!

Miklós hadnagy tucatnyi vitézét tártenger veszi körül. Csak a halálhoz közel ott az ut, az élethez és meneküléshez irdatlanul messze.

Mégis kivágják magukat, mert Toldi Miklós a hadnagyuk. Ott marad a tatár mind, vagy rablásba kerül. Csak egy marad szabadság közülük: Pacor, aki a magyar hadnaggyal mérkőzött s kit Toldi sem tudott legyűrni.

— Miért segítettél te harc közben a magyaroknak? — kérdezte tőle Laczfí nádor.

— Mert magam is vagyok! — kapta fel Pacor a fejét.

— De a tatárokkal jöttél!
— Igen, Ázsiából. Sokan lakunk ott magyarok. Engem tolmácsnak hozott a kán.

— S miért álltál a csárdánál melledél?

— Mert a fajom büszkesége fogott el. Nem adhat a kán annyi jurtát és barmot, hogy a Miklós barátságával el ne cserélném.

Laczfí nádor elmosolyodott:
— Méltó is vagy hozzá. A csapataba osztlak be. Mutasd meg neki, merre vannak a tatárok. Alhadnagya leszel.

Futottak is a tatárok, mint a veszedelem. Azóta sem láttuk őket.

Egy kis mesely

A régmúlt időkben az ispán valami szabálytalanságot követett el, mire a földesúr mezeire vetkőzött, beledugta egy horod mézbe, aztán kikötötte az udvaron egy fához, ahol azonnali belepiek a legyek és a rovarok.

Rettenetesen szenvedett és jajveszekelt, mire egy járókelő megszajnáta és kezdte róla elhessegetni a legyeket és a rovarokat.

— Nem, nem, — ordított a szerencsétlen — ne kergesd el őket.

— De hát miért ne?
— Mert ezek már teleszívták magukat és ha elkörgeted őket, újak jönnek, akik még nagyon éhesek.

Kovács és Nagy szomszédok voltak. Kovácsnak volt egy kutyája és Nagynak egy nyula.

Egy szép napon a kutya szétmarcangolta a nyulat, mire Nagy beperelte Kovácsot.

Kovács a tárgyalásra elvitte magával a kis fiát, akivel bizonyítani kívánta, hogy a kutya nem hibás.

— Igen, — mondta a kisléú — én látam, hogy a nyul kezdett ki a kutyával. — Miket beszélsz, — szóló rá a bíró — hát hogyan kezdetett ki a nyul a kutyával?

— Ugy kérem, hogy odadtál a kerítéshez és a szájjal elkezdett csufondárosan csocorgatni a kutyára.

Két jóbarát enyeleg egymással.
— Mondd csak, mit csinálnál, ha azt mondanám, hogy Te egy hűlye vagy?
— Fel volnék háborodva és beperelnék.

— Na és ha csak gondolnám?
— Az ellen nem tehetek semmit.
— Na jó, akkor csak gondolom.

A mi költőink

Bánatos legény dala

A szívemet faj, de győtri
A keserves bánat,
Nem érzem már édes szagát
A piros rózsának.

Egy szál rózsát sem adhatnak,
Nem, egy árva szálát,
Hogy ne nyomná a szívemet
As emléke s a bánat.

Héj, mikor lesz örömdönnök
Hasaddsa végre!
Maddig nézek könnyes szemmel
A csillagos égre!...

K. FÖLDES IMRE
(Kötelek)

Visszavárlak...

Fellegek bús raját
Tereli a szellő,
El-elsírja magát,
Mire a nap feljő.

Könnyével öntözi
A sok öszi rózsát,
Harmattal takarja
A vadludak útját.

De feltámad a szél
S a harmat leperdül.
Csak az én bánatom
Soha meg nem enyhül.

Téged szép virágom
Már hiába várlak,
Messe a szívvedtől
Eltemet a bánat.

MARTINKOVICS JÁNOS
(Arneburg)

Jaj, ha szívünk...

A nyár kezd már haldokolni
S a helyét majd elveszi az ősz.
Mint amikor új király lép trónra
S a régi még egy kicsit időz.

Alattvalói: a fák s a fűvek
Félelmükben új szint váltanak.
Az údezőld helyett sárga foltok
Pettyezik be a bús apakát.

Jaj, ha szívünk is, mint a fák s fű-
vek,
Félelmükben új szint cserélnek
És majd egyszer le is kell koppan-
nunk,
Mint békbor a fáradt levélnek.

Azért, amíg nyár van életünkben,
Ragadjuk meg a szép perceket!
Mert ha őszi kőd borul a tájra,
Virágot szedni már nem lehet!

KUNFÖLDY JÁNOS
(Kisbörös)

IGAZGYÖNGYÖK

Ha a gyüölködés, veszekedés
meghosszabbítaná az életet — rég
nem lenne probléma az örökélet...

Ha valami jót tudsz embertár-
sadról, mondd el másoknak. Ha
valami rosszat, csak neki sugd
meg.

A hegytetőről lehet csak egy tá-
jat áttekinteni; mennyien vannak,
akik csak késő alkonyatkor érik
el ezt a magasságot...

Találja ki!

KERESZTREJTVÉNY

1	2	3	4	5	6	7
8					9	
10			11	12		13
		14			15	
	16			17		
18		19	20			21
22	23		24	25		26
27		28			29	
30				31		

Vízszintes sorok:

- ruhát készít;
- ez a legdrágább;
- ez az egyszemélyes gép;
- alezik;
- let ad az ételnek;
- ... kecske és ... téri;
- vezetes mező Pestnél;
- sám;
- regi épület;
- göndör;
- vér utja;
- ehhez ragaszkodik a magyar;
- nem én, hanem ..;
- ennek nincs gazdája;
- szerszám-anyag;
- sám;
- férfinér.

Függőleges sorok:

- ürmérték;
- rag;
- felkálítás;
- ajtón, kapun van;
- forma;
- nem fél;
- az éhes gyomor;
- betűk egymás mellett;
- a háboru ellentéte;
- elviselt egyensúlyár;
- ló színe;
- a 6-os fordítottja;
- gyilkol;
- kopasz;
- rag;
- Vas Márton nérbertől.

A levelezőlapra írt megfejtést a Vasárnap szerkesztőségének címére (Budapest, V., Báthory-utca 24.) kell küldeni tíz napon belül. Elkésve érkező megfejtést nem vesszük figyelembe. Jutalom:

öt darab ötpengős!

Kiosztjuk öt olyan olvasónk között, aki a rejtvényt helyesen megfejti, előfizetőbarátunk tagja és előfizetési díj-hátraléka nincs.

A Találja ki! helyes megfejtését és eredményét az 50-ik számban tesz-
szük közzé.

A 44-ik számban közzét rejtvények helyes megfejtése:

1. Szőrejtvény: **Bogrács**. 2. Szőrejtvény: **Holdtölte**. 3. Tűbűt észzel, mint erővel. (Elhás).

Megejtették: ifi. Domonkos Pál, Niklai István, Kiss Péter, Kovács Zoltán, Szakáll Mihály, Horváth Béla, Tőke János, Tömör József, Takács Andrásné, Csató István.

Jutalomként nyertek: Szakáll Mihály (Kunmadaras) és Tőke János (Bodrogkeresztúr).

A 45-ik számban közzét rejtvények megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával együtt jövő héten közzéljük.

13 fillér a szeszfőzéshez felhasználható bor ára

A Budapesti Közlöny november 18-iki száma közli a pénzügyminiszter rendelkezését, amely szerint a borárusításában részvételű borpártat előállítására használt, nem direkttermű szőlőből származó bort a szeszfőzésvállalkozók követhetik a termelőktől, vagy pedig a Magyar Szeszborszállító Országos Borértékelési Szövetséghez csatolhatják be. Borárkiegészítésben részvételű borpártat előállításához direkttermű szőlőből származó bort vagy az e célra átvett boron kívül egyéb szeszfőzési anyagot felhasználni tilos.

A szeszfőzévállalkozók a borárkiegészítésben részvételű nem direkttermű szőlőből származó bort, seprőlőre feltehető és szeszfőzékéjükbe becsatlaltatva, Mallogand fokmértékű 13 fillért kötelesek — aszerint, hogy a bor kitölti vették át — a termelőktől, illetőleg a Szövetkezetek az átvételkor kifizetni.

TANÁCSADÓ

Kérdés: Hol, mikor és milyen feltételekkel tehet fölözömestri tanfolyamra jelentkezni? (Ifj. P. S. Felsőörs) — **Fellet:** A fölözömestri tanfolyamot a csermajori (Sopronmegye) m. kir. mezőgazdasági tejipari szakiskola időről-időre rendezi — a jelentkezők számáraos mértékben, Tartama 19 tanítási nap. Előkészítőség nem kell, csak irni-olvasni tudás és 3 havi előzetes gyakorlati igazolás. Felvételért a csermajori szakiskola igazgatóságához kell folyamodni. Csermajor n. p. ja Vinyéd (Sopronmegye). A legközelebbi tanfolyam idejét a nevezett iskola igazgatósága fogja közölni.

Kérdés: I. Mi az élettartama a kalapácsos darálóknak? 2. Mi a táhera és a lucerna tápérték? (K. Gy. Kúsbó) — **Fellet:** A daráló élettartama általában 3 évnek szokás venni, de kíméletes kezeléssel természetesen hosszabb is lehet. A nagyság attól függ, hogy naponta mennyi anyagot óhajt darálni. Kiszáraztatóizemébe a legkisebb típus ajánlható. 2. A lucerna és lóheredara tápértéke 9 kg keményítőértékkel nagyobb, mint a lucerna, illetve lóheré-szénaké. Ha tehát ezeknek 100 kg-ja 80—82 kg. akkor a daráló 40—41 kg keményítőértékű.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK:
Cs. J. Tiszass. A beérkező előfizetések sorszámtól kapnak, azért változott az Ön száma is. — Ifj. K. S. Bodajk. A könyv kiadóhivatalunknál kapható, 40 fillér pengő, portóra 20 fillért kell beiktudni. N. M. J. Karác. Ha két pengőt beiktud meg, ezzel 1938 május 31-ig lesz előfizetése rendezve — Polgári és Gazdálkór. Bácsalmás. Előfizetésük 1938 január 31-én jár le; az elmaradt számokat pótoljuk.

VASÁR és PIAC

GABONATÖZSDE
Készárú. Buza, tiszavideki, 77 kg-os 20.20—20.65, 78 kg-os 20.50—20.95, 79 kg-os 20.75—21.15, 80 kg-os 20.90—21.25, felvétiszavideki 77 kg-os 20.10—20.65, 78 kg-os 20.40—20.95, 79 kg-os 20.65—21.15, 80 kg-os 20.80—21.25, duna-tiszaközi 77 kg-os 20.15—20.55, 78 kg-os 20.45—20.85, 79 kg-os 20.70—21.05, 80 kg-os 20.80—21.15, fejezmegyei 77 kg-os 20.20—20.55, 78 kg-os 20.50—20.85, 79 kg-os 20.75—21.05, 80 kg-os 20.85—21.15, többi dunántúli 77 kg-os 20.15—20.55, 78 kg-os 20.45—20.85, 79 kg-os 20.70—21.05, 80 kg-os 20.80—21.15, rozs pestv. 18.40—18.55, másszám. 18.55—18.70, sódrtva kilvó 21—23. Ia 19.50—20.50, sódrtva 18.50—19, lak. óra Ia 16.50—17, középmt. 15.50—16, sá Ia 16.70—16.80, középmt. 16.80—16.70, temeri tisztított áll. u. 11.20—11.40, 6. 18.75—13.85, egyrés áll. u. 10.80—11.10, 6. 18.75—13.85, finom buza-korpa 12.55—12.95, 8-as buzaszisz 14.50—15.50 pengő 100 kg-ként.

Határvidék. Rozs márc. 19.20—19.31, máj. 19.35—19.40, tenzeri máj. 12.56—12.60 pengő 100 kg-ként.

Maglacs (a Mauthner Gábor mester-mű és magyerkedelmi vt. heti jelentése). A maglacsot az elmúlt hét folyamán továbbra is nagyfokú irízetlenség jellemezte, az árak azonban nem lany-

hultak tovább. A Budapesti Áru és Értéktőzsde hivatalos jegyzései szerint: 100 kg-énel, az Budapest: köles, fehér, 17—19, vörös 15—15.50, egyrés 13.50—14, közpészterapeo 31.50—32.50, napraforgó, fehér 21—22, tarka 21—21.50, rókmag, nagyszemű 28—28.5, az feladókállomás: tökmag 25.50—26.50, olajtökmag, dohos 24—25, mák 106—109, Viktória-borsó este-rítált 18.50—19.50, Express-borsó este-rítált 18—19.50, őszborsó este-rítált 17—18, lencse, nagyszemű este-rítált 40—45, közpészterapó 36—40, kessimű 30—34, fehér dunai szókánybó 23—23.50, dunántúli 22—22.50, felsőmagyarországi 21—21.50, fürjbab, gömbölyű 21—21.50, hosszú 21—21.50, lucernamag, nyers, arankás 195—218, lóheremag, nyers, arankás 113—125, bíborheremag 60—63, muhar-mag 15.50—16.50, búkköny, tavaszi 16—16.50, szőszbúkköny 38—44, csillag-fürt, fehér, lapos 12—12.50 pengő.

Tenyészmarhák és jármosok. Ia beföldi jármosok (tarka) és beállított való tino 84—88, fehér 83—88, 1/2 éves üsző 80—88, 1/2 éves tino 85—85, fiatal, friss fejtestében 96—100 fillér kg-ként.

Vágómarha. Bika, magyar Ia 60—71, tarka Ia 86—92, Ia 72—84, IIIa 56—66, ökrök, magyar Ia 66—81, tarka kivételén 110—116, IIa 77, IIIa 53—56, tehenén, magyar Ia 85, IIa 50—78, IIIa 46—56, tarka Ia 81—88, kivételén 95, IIa 58—80, IIIa 45—57, bivaly, magyar 46, növedék 40—60, kivételén 94, kicsontozni való 32—44 fillér kg-ként.

Borjú. Ia 114—116, kivételén 117, IIIa 102—112, IIIa 80 fillér kg-ként.

Juh. Külföldinek megfelelő prima, fiatal ürü darabonként, 50 kg súlyban 30—36, hársány páronként, legalább 80 kg súlyban 54—64 fillér kg-ként, elvételés után gazdaságban mázsával, 3 kg súlylevonással.

Ló. Könyvesb kocsiló (hintós és jukker sító) 650, kocsó (nehéz nyugati fajta) 475—750, könnyű nyugati fajta 200—425, alárendelt ló 60—280, vágóló 40—200 pengő.

Sertésvásár. Szedett elsőrendű 106—108, középrendű 104—105, slány 98—102, angol tökeresítés 104, exportársi márkájú, vágóhídon átvéve, csomagolás nélkül 164, beföldi zsr. 153—155, fél-sertés szalonával Ia 140—144, IIa 136—140, fél-sertésus Ia 143—150 fillér kg-ként.

Gyapjú. A tengerentúli piacokról változatlanul lauyha trányzatról szóló jelentések érkeznek, ami az árak további lemorzsolódását okozza. A beföldi piac uszólóván teljesen üzletelen, mert zacc-dakézen már alig van gyapjú.

Nyersbőr. A budapesti nyersbőrcipacon a következő árakat jegyezték: Marhabőr, 40 kg-nál nehezebb, magyar 105—110, tarka 115—120 fillér. A 40 kg-nál könnyebb marhabőr kg-ja 10 fillérről olcsóbb. Tarka bikabőr: 45 kg-ig marhabőrbőrben, 55 kg-ig 90—95 fillér, borjúbőr, hosszú lábú 165—170 fillér, rövidlábú mar-borjúbőr 180—195, merino juhőr, zölés-súlyban 80—90 fillér kg-ként. Mészáros-lóbor drb-ként 16 P, kisebb lóbor 10—20 szálalékkal kevesebbet fizettek.

Bor. A borok kiterjedése után megállapítható, hogy az idei termés minőségére sokkal jobk, mint a tavalyi. A kisterme-lől borok ára 1—1.3 fillér között mozog, Mallogand-fokmértékű. Az uradalmak jobb-minőségű boraiért magasabb árakat várnak. A héten Németországba 2 1/2 vagon Brenneint, 2 1/2 vagon tokai bort és 2 1/2 vagon keszkesdelmi új ritinkú ki. Belgumba 1. Franciászórtába 2 1/2 és Svájcba 29 vagon bort szállították.

Zsír és zsírszalonna. Szalonna, olvasztott való 152—168, sózott 172—200, füstölt 190—240, háj 170—184, tepertő 180—220, sórtészisz helybeli 172—184 fillér kg-ként.

PAPRIKA
kilója: Csípősségmentes 4.30, csemege 4, édes 3.60, féledés 2.90, rózsza 2.20, erős 1.20 pengő. — Szállítást rendelő fizeti, szállítja utánvétellel.
Kozma János, Bácsa, Pestmegye

Baronfi és tojás. Élis baronfi: Tyúk 200—350, csirke, rántani való 100—140, sütni való 140—250 fillér darabonként. — **Lelet baronfi:** Tyúk 130—190, csirke, rántani való 150—270, sütni való 140—270, ruca, hizott 120—160, lud, hizott 120—160, pulyka, hizott 120—200, libamáj, nagy 500—800, kicsi 300—500 fillér kg-ként. Teatojás 10 darabig 10—18, róztójtás 9—11, apró 6—10 fillér darabonként.

Zölés. Sárgeropa 12—20, petrezselyem 12—24, kevert zölés 16—24, zeller 14—16, kalarabé 12—20, karfiol 10—18, vöröshagyma, makói 16—20, kő-zömesző 12—18, fokhagyma 26—40, cökka 10—20, fejeskaposzta 12—18, savonyított kaposzta 28—36, kelkaposzta 10—20, vöröskaposzta 24—38, fejesaláta 4—6, tocsma 40—100, burgonya: Gül-bába 10—12, ősz rózsza 8—10, nyári rózsza 3—12, Ella 6—8, kifli 14—20, tömör csipergekörbe 120—240, szegfűgömba 120—200, szárított 400—1000, ősz, fűz 10—14, sítőtök 10—14, sóska 20—32, naraj, tisztított 12—22 fillér kg-ként.

Gyümölcs. Alma (nemes) 60—100, birsalma 46—100, körte (nemes) 60—100, szilvaizs 120—150, gyümölcsiz 130—320, naspolya 40—88, kötözött szőlő 66—140, csemege 80—150, kevert 46—80, kőzönséges 34—56, dió, keményhjú 60—100, dióhéj 220—320, mogyoróhéj 300—440, mandula, keményhjú 66—100, héjazott mandula 440—640, gesztenye 36—100 fillér kg-ként.

A karácsonyi naptári csak az kaphatja meg, akinek az előfizetése rendszerben van
Tessék tehát beküldeni a hátralékos előfizetési díjat!

Szesz és szeszitalok. A forrasztási szesz forgalma csudés volt és az összes szeszfélek ára változatlan. A gyümölcs-pálinkázlet a rendes keretek között mozgott, az árak változatlanul tartottak. Törkölypálinka 2.60, seprőlópalka 2.70—2.80, szilviorum 4—4.20, eperpálinka 3.30, barackpálinka 5.70—6, borpártat 4.35—3.55 P. 10.000 literfokmérték. III. táblázat szerint, +3% forgalmi adó.

Idően pénzemenk vételi és eladási ára. Száz pengőnél többre kerül az adó darab: Angol font 1675—1695; dollár 334.45—335.45; kanadai dollár 333—338; hollandi forint 187.85—187.85 pengő. — Száz pengőnél kevesebbe kerül száz darab: Csehkorona 11—11.70; szerb dinár 7.25—7.80; francia frank 11.15—11.85; lengyel zloty 60—61.40; román leu 2.85—3; bolgár leu 3.60—4; olasz lira 16.90—17.00; osztrák schilling 80—80.70; svájci frank 77.60—78.50 pengő. Ezekhez az árakhoz még a Magyar Nemzeti Bank által megállapított hivatalos felárak járulnak.

Vásárok jegyzéke

Vasárnap, XI. 21. Nincs vásár. — **Hétfő, XI. 22. Állat- és kirakóvásár:** Bácsalmás, Egervár (bizonytalan), Győr, Jászladány, Kocskemét, Kócsa, Paks, Szécsény, Vámporos. **Ló, marha- és kirakóvásár:** Felsőöreg, Kerta, Kiskemárom. **Kirakóvásár:** Tatahánya. — **Kedd, XI. 23. Állat- és kirakóvásár:** Szécsény, Szentgál, Ló, marha- és kirakóvásár: Mezőkomárom. — **Szerda, XI. 24. Állat- és kirakóvásár:** Adony, Csapod, Porosalma, Szentantalfa. **Ló, marha- és kirakóvásár:** Mány, Mezőkomárom. — **Csütörtök, XI. 25. Állat- és kirakóvásár:** Bodvaszlas, Budrogkeresztúr, Déz, Tiszák. **Ló, marha- és kirakóvásár:** Csököly, Felsőöreg, Izal, Várasrosméke. **Marha- és kirakóvásár:** Nagycsáky. **Péntek, XI. 26. Állat- és kirakóvásár: Szentee.** — **Szombat, XI. 27. Állat- és kirakóvásár:** Apátfalva, Szentee.

Arany- és ezüstpénzek ára
1937 november hó 18
Ezüstpénzek: 1 darab egykoronás 36 fillér; kétkoronás 72 fillér; ötkoronás 1 pengő 88 fillér; régi egyforintos 96 fillér.
14 karátos tömörarany grammonként 3 pengő 15 fillér.
Szárnary kilogrammja 3760 pengő.
Szeziest kilogrammja 90 pengő.

RADIO Budapest I.

VASÁRNAP, XI. 21.
9.30: Hírek 10: Református Isentiszletet. 11: Róm. kath. Isentiszletet. 12.05: Az Eucharisztikus kongresszus Himnusz. 12.20: Időjárás. 12.30: Operaház zenekar. 13.10: „Világíradó”. 14: Hanglemezek. 15: 1. „Gazdálkór” munká az „Egység” felügyelő elnöksége. 2. „Növénységi” felügyelő elnöksége. 3. „Urbányi Jenő” „Egységügyi” tanácsadó. 4. „Kisfaludy Károly esteje”. 5. „Cigányzene”. 17.50: „Halál” Schönbrunnban. 18.20: Fuvola. 18.45: „Hajótörök Afrikából”. 19.20: Budanovics Mária, operaházi tag énekel. 20: „Eljegyzés Andrásnapján”. 21.40: Szalonzene. 23: Jazz.

HÉTFŐ, XI. 22.
12.05: Cigányzene. 13.30: Rendőrzene kar. 16.15: Diákfőlöra. 17: Kubelk Anita hegedűli. 17.30: „Békebeli história”. 18: „Szent Cecilia, a muzsika védőszentje”. 18.45: „Dalos, zenés utazás a Rajnára”. 19.50: „Ady Endre emlékezete”. 20.45: Gíttreszt. 21.35: Hírek. Időjárás. 22: Cigányzene. 22.45: Franciányelvi előadás. 23.05: Jazz.

KEDD, XI. 23.
12.05: Szalonzene. 13.40: Zongora. 16.15: „Asszonyok tanácsadója”. 17: Operaházi zenekar. 18: „Baross Gábor”. 18.30: Robert Seifens hegedűli. 19: „Kisebbségek a háború után”. 19.30: Bodány Margit és Kubányi György organo nótákat énekel. 20.30: „A csita”. Rádió-dráma. 22: Hírek. Időjárás. 22.25: Vónomszöveg. 23.30: Tánclemezek.

SZERDA, XI. 24.
12.05: Saskó Hilda énekes. 13: Cigányzene. 16.15: Diákfőlöra. 17: Előadás. 17.20: Blaha Márta zongorázik. 18: „A légvédelmi tüzészközökről”. 18.20: Hanglemezek. 18.50: „Róma táncok”. 19.20: Szalonzene. 19.45: Kültügyi negyedóra. 21: Operaházi zenekar. 22.05: Időjárás. 22.10: Hanglemezek. 23.10: Jazz.

CSÜTÖRTÖK, XI. 25.
12.05: Hanglemezek. 13.30: Énekek együttes. 16.15: „A vendéglátásról és asztalterítésről”. 17: „Méhészeti tanfolyam IV. rész”. 17.30: Cigányzene. 18.30: „Nagy-Budapest egzése”. 19: Karl Maria Schwamborger gondolatok. 19.35: „A fekete tulipán”. Hangjátékok. 21.20: Zenekar. 22: Időjárás. 22.05: Németyelvi előadás. 22.20: Zongora. 23: Szalonzene.

PÉNTEK, XI. 26.
12.05: Balajzka zenekar. 13.30: Szimfonikus Zenekar. 16.15: Diákfőlöra. 17: Szalonzene. 18: Csevegés. 18.30: Cigányzene. 19.30: Operaházi előadás. „A torn”. Vígopera. Szerzette Dehánnyi Ernő. 21.35: Időjárás. 22: Hanglemezek. 23.05: Jazz.

SZOMBAT, XI. 27.
12.05: Ének és hegedű. 13.30: Hanglemezek. 16.15: Miklósgyörgy hanglemezek és mese. 17: „Mikszáthfalvi képek”. 17.30: Cigányzene. 18: „Mit idén a rádió?”. 18.30: Ének, zongorakísérettel. 19: Csevegés. 19.30: Kétszónarás. 23: Jazz. — „Mezei paszirta”. Operett. 23: Jazz.

Budapest II.
Vasárnap, XI. 21. 11.30: Cigányzene. 15: Postászenekar. 16.35: Cigányzene. 17.55: Fuvola-zongora. 18.20: Művészet-történeti előadás. 18.50: Hanglemezek. 19.20: Előadás. 20.25: Református diák-nyelvszeg. — **Hétfő, XI. 22. 18.45:** Németyelvi nyelvlecke. 19.15: Művészet előadás. 19.50: Hanglemezek. — **Kedd, XI. 23. 18.30:** Mezőgazdasági főlöra. 19: Orgonalemezek. 19.30: Francia nyelvlecke. 20: „Kossuth Lajos a pénzügyminiszter”. 20.30: Hanklemezek. 22: Légvédelmi gyakorlat Nyiregyháza. — **Szerda, XI. 24. 18.50:** Szalonzene. 19.20: Olasz nyelvlecke. 19.45: Szalonzene. 20.05: Előadás. 21: Cigánygyerekek zenekar. 22.05: Hanglemezek. — **Csütörtök, XI. 25. 17:** Tánclemezek. 18.30: Elbeszélés. 19: Anató nyelvlecke. 19.35: Hanglemezek. 20.30: Hangverseny. — **Péntek, XI. 26. 18.50:** Gyorsráis. 19.30: Előadás. 20.25: Kotonazene. — **Szombat, XI. 27. 17:** Cigányzene. 18.30: Mezőgazdasági főlöra. 19: Tánclemezek. 19.30: Előadás. 20.25: Szalonzene.

KIADÓTULAJDONOS:
„FALU” MAGYAR GAZDA ÉS FÖLDMŰVES SZÖVETSÉG
FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ: MAYER EMIL.